

(ISSN: 2587-0238)

Tekkurşun Demir, G. (2022). Physically Disabled National Athletes' Disability Acceptance Levels and Metaphors Regarding the Concept of Disabled Athletes, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7(17), 229-265.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.461>

Article Type (Makale Türü): Research Article

PHYSICALLY DISABLED NATIONAL ATHLETES' DISABILITY ACCEPTANCE LEVELS AND METAPHORS REGARDING THE CONCEPT OF DISABLED ATHLETES

Gönül TEKKURŞUN DEMİR

Ph.D., Ankara, Turkey, gonultekkursun@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-2451-5194

Received: 19.12.2021

Accepted: 12.02.2022

Published: 01.03.2022

ABSTRACT

This study aims to investigate how physically licensed disabled athletes who participate in team and individual sports view metaphors regarding disabled athletes to determine the acceptance of disability. This study used a mixed model. The study group in this research is made up of licensed athletes who participate in sports with the Turkish Sports Federation for the Physically Disabled. 618 athletes took part in the quantitative phase of the study, while 105 athletes participated in the qualitative phase. The study used a semi-structured interview form to acquire qualitative data and the "Disability Acceptance Scale" to collect quantitative data. Content Analysis were used to analyze qualitative data, while the Spearman Correlation Coefficient and Mann-Whitney U test were used to analyze quantitative data. The participants described the concept of "disabled athletes" with images of being a fighter, flaw-evoking, and of guidance, worth, power, and equality, according to the qualitative findings of the study. There was no significant difference in disability acceptance levels between team and individual branch athletes in the study. The age of the athletes had a negative and insignificant link with the total score of limitation and acceptance of disability. Furthermore, it was discovered that athletes with a non-congenital disability had significantly greater total scores of restriction, and acceptance of disability than athletes with a congenital disability. Although the results suggested that the participants' views on the concept of disabled athletes were generally positive, it was also discovered that many had negative sentiments. It was deduced from these negative opinions that not all the disabled athletes had completed the process of disability acceptance and were in need of the services of a sports psychologist and rehabilitation. Furthermore, the participants' disability acceptance level was moderate. Participating in team or individual branches had no effect on the disability acceptance level. The disability acceptance level decreased with age, and those with congenital disabilities had a greater disability acceptance level. In this context, it is proposed that sports psychologists assist athletes with physical limitations, both acquired and congenital, in accepting their disability, which is believed to have an impact on everything from athlete's performance to environmental relations.

Keywords: Sports, athlete, disabled athlete, physically disabled athlete, disability acceptance

INTRODUCTION

Over the years, the terms "disability" and "defective" have been used interchangeably in Turkey. Due to varying degrees of deficiency or loss in various development and abilities such as those that are physical, auditory, visual, speech-related, mental, and spiritual, the individual's active participation in daily life or some duties and responsibilities on an equal basis with regularly developing individuals is limited.

Disability is an individual's inability to fulfil the expected social roles of their age, gender, and culture due to a current handicap (WHO, 1980). Disability is defined as the inability to adapt to social life and meet one's own requirements as a result of a person's loss of certain abilities to varying degrees, either congenitally or subsequently to factors such as accident or disease (Önan et al., 2013). Individuals who experience these issues due to various limitations are classified as cognitively, auditorily, visually, or physically handicapped (Demir & İlhan, 2019). Physical disabilities are the most common type of disability, accounting for around 75% of all disabled people (Kraus et al., 1996). A physically handicapped person is a person who, due to an event prior to or after birth, "requires rehabilitation services due to loss of mobility functions to varying degrees as a result of deformations in the skeletal, muscular, and nervous systems, and has difficulty adapting to social life and meeting their daily requirements" (Cumurcu et al., 2012). However, disabled people's physical limitations do not prevent them from participating in sports.

In today's world, where disabled people are no longer considered a subgroup of society or deemed to be unfit for sports (DePauw, 1997), as has been the case historically, it is widely understood that sports are just as useful to persons with disabilities as they are to people with regular development. Furthermore, the fact that the Paralympic Games are gaining increasing attention each day has brought sports for the disabled to the forefront, debunking long-held beliefs that the disabled are unable to participate in sports due to their disability (Pullen et al., 2019). The Turkish Sports Federation for the Disabled (TSFD) was founded in 1990 by the Directorate of Youth and Sports for the purpose of spreading sports among the disabled in Turkey, rehabilitating disabled athletes, and allowing disabled athletes to compete. In 1997, the organization was renamed The Turkish Sports Federation for the Physically Disabled (TSFPD). Since 1997, disabled persons have been further directed towards sports in order to assure their participation in sports and integration into society (TBESF, 2021), and disabled athletes have continued to win medals in the Paralympic Games since 2004 (İmamoğlu, 2016). In addition to the support offered by governments to include handicapped persons in sports, to become athletes, and to do well in their fields, it is critical for impaired athletes to adjust their mentalities towards their condition and to accept their own disability. Psychological adaptation to impairment and acceptance of disability, according to Elliott et al. (2000) are two of the most essential elements for successful athleticism.

The acceptance of disability is considered as the acceptance of the loss experienced by individuals with disabilities (Wright, 1960). According to Linkowski (1971), acceptance of a disability is that the individual with a disability focuses on their own skills without comparing their own limitations with others, and realizing that

they possess many values that do not contradict their own disability, without emphasizing their disability. Disabled athletes focusing on what they can do, integrating with society to further their performance and success, and not seeing their disability as restrictive may be an indicator of their level of disability acceptance. It is important for people with disabilities to integrate into society and be psychologically healthy. For this reason, it is necessary to measure whether people with disabilities accept disability (Linkowski, 1971). In this context, it is important to measure the disability acceptance of physically disabled national athletes and to record their personal metaphors regarding the concept of disabled athletes. It is thought that including disabled athletes in the study and recording their own metaphors for the concept of disabled athletes will be supportive data to assess their levels of disability acceptance as the metaphors that they have come up with are an indicator of their adaptation to disability. In addition, whilst there are studies in the literature regarding metaphors about sports (Güler et al., 2019; Kaya et al., 2018), leadership (Dursun et al., 2019; Önder & Ateş, 2018; Yıldız & Ertürk, 2019), and sportsmanship (Güler et al., 2019; Yetim & Kalfa, 2019), the fact that there is no study on those about disabled athletes highlights the importance of the study. With this in mind, by revealing the metaphors, and consequently the thoughts and ideas the sample group (physically disabled national athletes between the ages of 18-41) have towards the concept of physically disabled athletes, their level of acceptance of the disability relating to their branch, age, and whether the disability of the participants is congenital or not is intended to be examined in this study.

METHOD

Research Model

This study used the enriched (triangulation) design, a mixed research model in which quantitative and qualitative data are collected simultaneously. This design was used to complete the investigation by correcting flaws and diversifying the research. Quantitative and qualitative data in the study were reported different analyses (Yıldırım & Şimşek, 2013). The metaphor approach was used in the qualitative section of the study to "convey the study group's experiences," and the survey technique was utilized in the quantitative section to "describe a previous or current scenario as it is" (Creswell, 2007).

Study Group

Athletes between the ages of 18 and 41 who were members of the Turkish Sports Federation for the Physically Disabled were included in the research's study group. The study participants are licensed athletes in the fields of archery, badminton, athletics, swimming, table tennis, bocce, amputee football, wheelchair basketball, and sitting volleyball. The study relied on criterion sampling. The research criterion is that the athlete be physically disabled and an active licensed athlete in the federation to which the athlete is affiliated with. When the Power analysis was conducted, it was anticipated that 91 percent power would be achieved with a total of 618 physically disabled athletes when the effect width was 0.25 and the significance level was .05 when the research group was determined using the "G. Power-3.1.9.2" application (Cohen, 2013). The research's quantitative study group is comprised of 618 physically disabled athletes (261 females, 357 males), 343 of

whom are team athletes and 275 of whom are individual athletes. 241 of the competitors were born with disabilities, while 377 were athletes that had become disabled later in life. Out of the 618 physically disabled athletes that took part in the study, 105 (38 females and 67 males) correctly completed the semi-structured interview form. As a result, the qualitative step of the research comprises 105 disabled athletes. The research did not include qualitative data from 69 disabled athletes who phrased metaphors incoherently or incompletely. In the semi-structured interview form, participants were classified according to their order of participation and gender. For instance, the male disabled athlete in the 13th rank is designated as M13, while the female disabled athlete in the 95th position is designated as F95. Before the study, the permission was obtained from Bitlis Eren University Ethics Committee (Number: E-84771431-050.03-37959).

Data Collection Tools

Three types of data collection tools were used in the study, being the personal information form, semi-structured interview form and the Disability Acceptance Scale.

Personal Information Form: A form created by the researcher, in which the status of being a team-individual athlete, age, gender, and whether the disability is congenital or acquired is questioned.

Semi-structured interview form: It is an open-ended form that is structured by the sentence; "... is like a disabled athlete, because ..." which is a sentence that allows the establishment of an allegorical sentence. At the stage of filling out the qualitative data collection tool, the athletes were asked the question "Would you like to contribute to our research with an analogy sentence? If you do not want to participate, you can leave this section blank. If you want to participate, it will be sufficient to compare the concept of a disabled athlete to something that comes to your mind, and then clearly explain why you are making this analogy. e.g., A disabled athlete is like a rock. Because he has a strong body and a strong psychology". A metaphor is a method of comparing an experience to an already well-established term, transforming it into a simple form that everyone can understand and making sense of it (Lakoff & Johnson, 2005).

The Disability Acceptance: The Disability Acceptance Scale was employed, which is a 25-item scale created by Linkowski (1971) and translated into Turkish by Şen (2016). The measure is a four-point Likert scale with three sub-dimensions: limitation (eight items), transformation (six items), and expansion (eight items) (11 items). For the sample group, the scale's reliability and construct validity were assessed. Cronbach's Alpha coefficients for the three sub-dimensions were .72, .78, and .81, respectively, in this context. Cronbach's Alpha coefficient .82 is the scale's total score. $\chi^2/sd=1.73$, RMSEA=.07, PGFI=.65, PNFI=.82, GFI=.90, AGFI=.91, IFI=.95, NFI=.95, and CFI=.97 are the construct validity CFA results. The scale's lowest possible score is 25, and its maximum possible score is 100. The participants' disability acceptance level was determined to be 58.25 ± 7.36 in this situation.

Data Analysis

The analysis of the data obtained from physically disabled and licensed athletes was conducted using quantitative and qualitative analysis methods. The purpose of using the two methods together is to increase the reliability of the study (Türnüklü, 2000).

The normal distribution values of the data and the equality of variances were assessed prior to the analysis of the quantitative data. The Spearman Correlation Test and Mann-Whitney U tests were used to determine which variables' distributions were not within the range of ± 1 (Büyükoztürk, 2014). The threshold for a significant difference was set at .05. Content analysis was applied to the participants. Content analysis is a type of analysis which makes it easier for the researcher and the research reader to understand the data collected from the participants while also providing integrity and theory. Large amounts of data are turned into categories and codes by using constrained words and unambiguous conclusions owing to content analysis (Yıldırım & Şimşek, 2013). The content analysis was conducted in the following order. First, the information gathered from the athletes was transferred to a Word document. Then, the transferred data were evaluated, and opinions, for which the analogy explanations were not given appropriately or were not comprehensible were ruled out of the study. The metaphors with similar meanings were then grouped together to form themes. It was subjected to the opinions of three specialists in order to test the applicability of the metaphors in the themes generated. The positions of two categories were altered in accordance with expert advice. Following that, the validity-reliability coefficient of Miles and Huberman (1994) were calculated applying the consensus and disagreement principle and yielded a result of 98 percent. For reference, in qualitative research, a 90 percent or higher expert consensus is a measure of the research's credibility (Miles & Huberman, 1994).

The research data were collected online via Google forms, by sending them to trainers of physically disabled athlete and handicapped athletes whom it was accessible for. Detailed information was given to the participants about the purpose of the research, and it was explained in writing that the research was scientific in nature, that the participation was voluntary, that they should be objective while answering the questions and that it would be crucial for the study's results for the information they give to be correct.

FINDINGS

Qualitative Findings

In this part of the research, there are tables containing themes, metaphors and frequencies related to the concept of disabled athletes and their explanations.

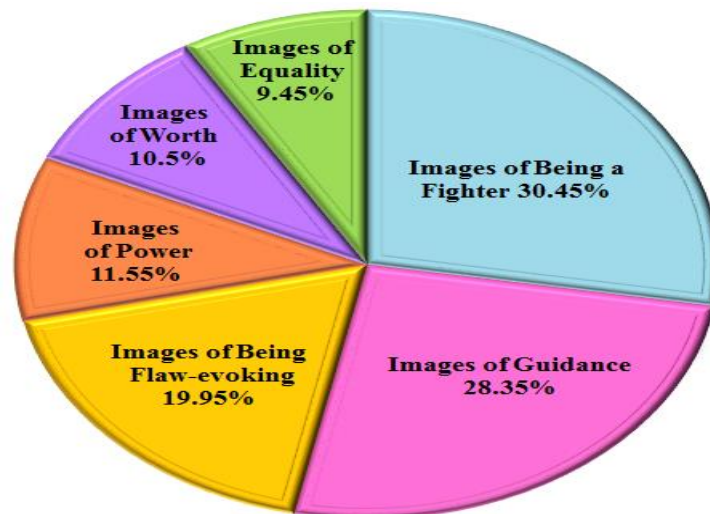

Figure 1. Themes Associated with “Disabled Athletes” and Their Percentages

The themes and percentages of the categories proposed by the participants for the concept of disabled athletes are shown in Figure 1. Athletes with physical disabilities have developed images of being a fighter, flaw-evoking, and of guidance, worth, power, and equality in this context. The themes, metaphors, and participant comments related to the topic of impaired athletes are included below.

Table 1. Images of Being a Fighter Regarding the Concept of Disabled Athletes

Theme (tf)	Metaphors (f)	Participant Comments
Images of Being a Fighter ((tf)=29)	Determination (10)	...It is like an example of determination. Because despite all the negativities, he does not give up (M201).
	Warrior (7)	...It is like a warrior. Because despite all the obstacles, they struggle with difficulties (F10).
	Soldier (3)	...It is like a soldier. Because they never give up (M198).
	Snowdrop (2)	...It is like being a snowdrop. Because they know how to sprout in difficulties (M49).
	Roly-Poly toy (1)	...It is like being a roly-poly toy. Because they don't give up even with all the blows life threw at them and broke through the pitches with their wheelchairs (M11).
	Mother (1)	...It is like being a mother. Because like a mother they struggle on the pitch and fights all the time (M42).
	Tractor (1)	...It is like a tractor. Because they overcome all the obstacles that come their way (M165).
	Magic Wand (1)	...It is like a magic wand. Because despite the obstacles, they reach the obstacles by fighting (M9).
	Lion King (1)	...It is like being "Lion King". Because they always fight to hold the power (M81).
	A display of not giving up hope in life (1)	...It is like a display of not giving up hope in life. Because they prove that they can overcome obstacles and gain respect (M27).
	Dreams becoming reality (1)	...It is like dreams becoming reality. Because they will fight to do the impossible (F51).

(tf): total frequency; (f): frequency

The theme of images of being a fighter are explored in Table 1, which includes metaphors from participants about the concept of disabled athletes. Determination (f=10), warrior (f=7), soldier (f=3), snowdrop (f=2), a roly-poly toy (f=1), mother (f=1), tractor (f=1), magic wand (f=1), lion king (f=1), a display of not giving up hope in life (f=1), dreams becoming reality (f=1) are among the metaphors united under this topic.

Table 2. Images of Guidance Regarding the Concept of Disabled Athlete

Theme(tf)	Metaphors (f)	Participant Comments
Images of Guidance (tf=27)	Miracle (7)	...It is like a miracle. Because it is to achieve the impossible, to do the activities that many healthy people cannot do, and to be an example to everyone (F177).
	Light (5)	...It's like light. Because it shows new horizons to other people with disabilities (M148).
	Sun (4)	...It is like the sun. Because both their ideas and their futures are bright. Moreover, they shine bright for all the disabled people (F3).
	Moon (3)	...It's like the moon. Because they illuminate the darkness and becomes a light for those like themselves (M107).
	Idol (2)	...It is like being an idol. Because whilst they were just a normal person in their 17, they became a guiding idol for others after becoming disabled at 17 (F112).
	Lantern (1)	...It's like being a lantern. Because by radiating light and hope, they set an example for others (F13).
	Candle that illuminates the darkness (1)	...It is like a candle that illuminates the darkness. Because they show others that they can prove themselves with sports. They also struggle with their disability and guide themselves and other disabled people (F97).
	Exemplary person (1)	...It is like being an exemplary person. Because disabled people take them as an example for success (M71).
	Source of inspiration (1)	...It is like being a source of inspiration. Because they teach everyone about the victory as a result of perseverance (F163).
	Book (1)	...It is like being a book. Because they both inspire and teach (M134).
	Medal Collection (1)	...It is like a medal collection. Because we encourage our disabled peers to be proud and overcome barriers (M64).

(tf): total frequency; (f): frequency

Miracle (f=7), light (f=5), sun (f=4), moon (f=3), idol (f=2), lantern (f=1), candle that illuminates the darkness (f=1), exemplary person (f=1), source of inspiration (f=1), book (f=1) and medal collection (f=1) are among the metaphors included under the theme of guiding imagery in Table 2.

Table 3. Flaw-Evoking Images Regarding the Concept of Athletes with Disabilities

Theme(tf)	Metaphors (f)	Participant Comments
Flaw-Evoking Images (tf=19)	Mirror (6)	...It is like being a mirror. Because even if they train stubbornly every day, even if they are a champion, they always reflect that they are disabled (F125).
	Clothing/software waiting to be patched (5)	...It is like being a software waiting to be patched. Because they have flaws and they are waiting to be patched (M93).
	Fake laughter (3)	...It is like a fake laughter. Because they hide their inner scream with a fake laughter (F59).
	Drinking soup with a fork (1)	...It is like drinking soup with a fork. Because everything is difficult for us, disability always makes us feel incomplete, but fortunately, nothing is impossible (M142).
	A car without wheels (1)	...It is like being a car without wheels. Because a car is a car, even if it has defects (M29).
	A gazelle that escaped from a lion (1)	...It is like a gazelle that escaped from a lion. Because they are trying to get away from the "they can't do it because they are disable" stigma with their sportsmanship (M131).
	The other side of the medallion (1)	...It is like the other side of the medallion. Because on the other side of the coin is the reality of disabled athletes which is full of obstacles and challenges (M55).
	The bitter of life (1)	...It is like the bitter side of life. Because life is an obstacle for a disabled athlete (F29).

(tf): total frequency; (f): frequency

In Table 3, the theme of flaw-evoking images, in which the participants provided metaphors about the concept of the disabled athlete can be seen. The metaphors gathered under this theme have been determined as mirror (f=6), clothing/software waiting to be patched (f=5), fake laughter (f=3), drinking soup with a fork (f=1),

a car without wheels (f=1), a gazelle escaped from a lion (f=1), the other side of the coin (f=1) and the bitter side of life (f=1).

Table 4. Images of Power Regarding the Concept of Disabled Athletes

Theme(tf)	Metaphors (f)	Participant Comments
Images of Power (tf=11)	Superhero (5)	...It is like being a superhero. Because their power makes difficulties easy and leads to success (M54).
	King (2)	...It is like being a king. Because when you see your muscles, you think you are the king (M103).
	Rock (2)	...It is like being a rock. Because they are strong against life, both bodily and mentally (M84).
	Sapling (1)	...It is like being a sapling. Because they grow and get stronger over time (F166).
	Iron Man (1)	...It is like being Iron Man. Because he knocks down whatever he hits (M5).

(tf): total frequency; (f): frequency

Table 4 shows the theme of power-force images, in which the participants have metaphors regarding the concept of disabled athletes. It has been determined that the metaphors gathered under this theme are superhero (f=5), king (f=2), rock (f=2), sapling (f=1) and, iron man (f=1).

Table 5. Images of Worth Regarding the Concept of Disabled Athlete

Theme(tf)	Metaphors (f)	Participant Comments
Images of Worth (tf=10)	Gold (5)	...It is like being a golden athlete. Because they are hard to find and valuable (F200).
	Flag (2)	...It is like being a flag. Because they are still valuable despite everything (M19).
	Tree (1)	...It is like being a tree. Because they awaken the most important feelings, such as hope, faith, and rarity in people (M76).
	Wild blackberry (1)	...It is like being a wild blackberry. Because it is rare but precious (M80).
	Cornerstones of hope (1)	...They are like the cornerstones of hope. Because there's no life whenever hope is gone (M51).

(tf): total frequency; (f): frequency

Table 5 shows that the metaphors under the theme of value pictures, in which the participants' metaphors addressing the concept of disabled athletes are gold (f=5), flag (f=2), tree (f=1), wild blackberry (f=1) and the cornerstones of hope (f=1).

Table 6. Images of Equality Regarding the Concept of Athletes with Disabilities

Theme(tf)	Metaphors (f)	Participant Comments
Images of Equality (tf=9)	Normal athlete (3)	...It is like being a normal athlete. Because sport knows no barriers. Sport breaks down all barriers (M108).
	Equality (3)	...It reflects equality. Because there is no difference between the disabled and non-disabled athletes (M72).
	Equinox (1)	...It is like the equinox. Because they are equally super strong (M183).
	Having no obstacles (1)	...It is like having no obstacles. Because sports prevent separation (F20).
	Potion (1)	...It is like a potion. Because disabled and non-disabled athletes know how to benefit from superpowers equally (M46).

(tf): total frequency; (f): frequency

Table 6 depicts the subject of equality imagery, in which participants' metaphors for the concept of impaired athletes are gathered. The metaphors for this theme have been identified as normal athlete (f=3), equality (f=3), equinox (f=1), having no obstacles (f=1) and potion (f=1).

Quantitative Findings;

In this part of the research, there are findings and explanations regarding the relationship between disability acceptance levels and the age of physically disabled athletes, their status as individual or team athletes, and whether their disability is congenital or not.

Table 7. Mann Whitney U test Results according to the team and individual sports

		N	U	Z	p
Limitation	Team	343	3009.500	-1.401	.16
	Individual	275			
Transformation	Team	343	3059.500	-1.244	.21
	Individual	275			
Expansion	Team	343	3076.500	-1.182	.23
	Individual	275			
Total	Team	343	3056.200	-1.172	.24
	Individual	275			

* $p < .05$

There was no statistically significant difference found in the Mann Whitney U test shown in Table 7, which was conducted to determine the difference between the Disability Acceptance Scale scores of licensed physically disabled athletes and the status of participating in team and individual sports ($p > .05$).

Table 8. Correlation Results according to the Age Variable

		Limitation	Transformation	Expansion	Total
Age	r	-.225	-.151	-.075	-.159
	p	.003*	.051	.168	.040*

* $p < .05$

When the data obtained on the age variable were analyzed via Spearman Correlation analysis, a negative and insignificant relationship was found between the obtained scores and the limitation ($r = -.225$, $p < .05$) and total scores ($r = -.159$, $p < .05$).

Table 9. Mann Whitney U test Results

	Disability	N	U	Z	p
Limitation	Congenital	241	2447.500	-3.203	.01*
	Non-Congenital	377			
Transformation	Congenital	241	3175.000	-1.370	.64
	Non-Congenital	377			
Expansion	Congenital	241	10872.000	-.457	.91
	Non-Congenital	377			
Total	Congenital	241	2699.000	-2.244	.02*
	Non-Congenital	377			

* $p < .05$

As a result of the Mann Whitney U test performed according to Table 9, a statistically significant difference ($p < .05$) was found in the level of limitation and total score, according to whether the athlete's disability was congenital or acquired. As such, it was determined that the level of limitation of the athletes with an acquired disability ($MR = 91.07$) was significantly higher ($Z = -3.203$, $p = .01$; $p < .05$) than the athletes with a congenital

disability (MR=62.76). In addition, it was determined that the athletes with an acquired disability (MR=89.12) had a significantly higher total score ($Z=-2.244$, $p=.02$; $<.05$) of acceptance of disability compared to the athletes with a congenital disability (MR=69.21).

CONCLUSION and DISCUSSION

In the research, it was aimed to determine the level of acceptance of disability and the metaphors the licensed physically disabled athletes between the ages of 18-41 who regularly performed sports had towards the concept of disabled athletes.

According to the qualitative findings obtained in the research, the themes for the opinions of the athletes with physical disabilities regarding the concept of "disabled athletes" are respectively; The image of being a fighter, flaw-evoking, and of guidance, power, worth, and equality. It was seen that the physically disabled athletes produced the most metaphors about the images of being a fighter, and some of them created negative metaphors towards disabled athletes. It can be said that most of the participants' views on the concept of disabled athletes are positive, and they mostly generated metaphors with positive emotions and analogies.

Under the theme of "images of being a fighter", which had the highest frequency, the metaphors created by the participants on the concept of disabled athlete were determined as; determination, warrior, soldier, snowdrop, roly-poly toy, mother, tractor, magic wand, lion king, a display of not giving up hope in life, and dreams becoming reality. In this context, it can be said that the participants perceived disabled athletes as individuals who struggled, fought, and had supernatural powers. Hardin and Hardin (2004) describe the situation, in which the disabled athletes participating in the research likened the concept of disabled athletes to supernatural phenomena such as a magic wand, as a detriment to the fighting spirit of sports, as well as underline the effect of the bad presentation and the language used by the media during the process in which the disabled athletes in the United States started to form their own identities. They argue that, while sports have a substantial effect on the socialization and survival for the disabled, it is incorrect for the media to portray disabled athletes as a marginal category, and especially to evaluate female disabled players with better marks. Because disabled sports are characterized solely as a way of socialization, without addressing the competition, and the power and strength in disability sports which overshadows the spirit of struggle (Hardin & Hardin, 2004). Cole (1993) also claims that it is incorrect to compare disabled athletes to supernatural concepts such as superheroes and magic, and that this stems from the biased and poor presentation of the media's language. The metaphors developed by disabled athletes about the notion of sport were explored in a study conducted by Güler et al. (2019) and it was noted that, similar to the current research findings, sports were regarded as a conflict that required a struggle by the disabled athletes. According to Stoddart (1988), every person who participates in sports learns to be a fighter in the face of adversity, and sports participants develop a fighting spirit over time.

The metaphors gathered under the theme of "images of being a guide", in which the metaphors created by the physically disabled athletes participating in the research for the concept of disabled athletes, were determined to be miracle, light, sun, moon, idol, lantern, candle that illuminates the darkness, exemplary person, source of inspiration, book, and medal collection. In this context, it can be said that the participants believe that disabled athletes do not give up their hopes in life and are a source of inspiration for both people who have normal development or a disability. There are aspects to being a role model and a guide in the character of an athlete's persona (Siebers, 2001). Athletes are also described as having status and serving as a guiding figure (Rojek, 2006). In an article in which an athlete with cerebral palsy named Moucha described their growing self-confidence, developing motor skills, and the joy of achieving their goal through sports, they stated that they guide the disabled people who live sedentary lives through sports. Thanks to the psychological and physical benefits that sports provide Moucha has become a role model guiding other disabled individuals and has increased their motivation to participate in sports by triggering their perception of their own go-getter attitude (Moucha, 1991). On the other hand, since it is known that disabled individuals choose disabled athletes as role models (Adriaanse & Crosswhite, 2008), disabled trainers were selected for socially disadvantaged individuals aged 50 and over and at risk, and sports activities suitable for the disabled were organized regularly (Payne et al., 2003).

In line with the metaphors obtained from the participants, it was determined that the metaphors for the concept of disabled athletes were grouped under the theme of "defect-associating images". Under this theme, the metaphors of mirror, clothing/software waiting to be patched, fake laughter, drinking soup with a fork, a car without wheels, a gazelle escaped from a lion, the other side of the medallion, and the bitter side of life were observed. As a result, it can be thought that the participants saw disabled athletes through the lens of their negative characteristics, disabilities, or shortcomings, and portrayed the concept of impaired athletes via the lens of their flaws. Furthermore, it is possible that the disabled athletes who generate these metaphors are unable to accept their condition and believe that their limitations stand in the way of their success, despite their athletic triumphs. Many people with disabilities describe themselves in terms of their flaws or strengths (Özay, 2019). The disabled's self-confidence and willingness to engage in social life may be harmed by definitions that distinguish between these defective and non-defective qualities (Gill, 1997). In fact, bodily satisfaction makes an individual feel at ease in society, increases their self-confidence, and has a beneficial impact on socialization (Erdoğan & Tütüncü, 2015). It is suggested that the participants' own bodily satisfaction is insufficient due to their poor level of acceptance of their impairment and awareness of their own skills. In a study conducted by Güler et al. (2019), it was discovered that impaired athletes regard athletics as a torturous and painful activity, similar to our findings. In truth, disability is what exists outside of all ordinary human conceptions. The concept of disability is one that is created by both the individual and society, and which does not differentiate in any way. For wheelchair users, for example, steps are unnecessary, and society's construction of stairs inside buildings reinforces the notion of disability (Garland-Thomson, 2011). As a result, disabled people see themselves as flawed and feel compelled to live under the tyranny of perfection (Hughes & Paterson 2006).

In the study, it was determined that the metaphors of superhero, king, rock, sapling, and Iron Man were created under the theme of "power-strength images", where the participants had metaphors about the concept of disabled athletes. Accordingly, the participants may be of the opinion that disabled athletes are both physically strong, resilient in life, and mentally strong. As a matter of fact, the metaphors created by the participants underline the features and similes that reveal the strengths of disabled athletes. Individuals that participate in sports are muscular and robust, have a tough body, and are strong, according to the literature (Bauman, 2001). Sports, it is claimed, change people's perceptions of disabled people's powerlessness, and boost their mental and physical strength (Özay, 2019). In line with the findings of the research, Özay's (2019) study on physically handicapped athletes discovered that participating in sports made their bodies stronger. Furthermore, Özay emphasizes the attitudes of physically challenged athletes, which demonstrate their capabilities and the self-confidence that comes after they engage in a life of sport, rather than the feeling of weakness. Unlike the findings of the study, Sparkes and Smith (2002) found that persons who were strong before becoming impaired athletes grew weaker after becoming disabled athletes in their study with athletes who had normal growth before becoming disabled athletes. In addition, Sparkes and Smith (2002) found that even the great achievements they achieved after becoming disabled athletes were meaningless for them, disabled athletes were not satisfied with these achievements, felt the connotations of weakness in their disabled bodies and hated their disabled bodies.

The metaphors of gold, flag, tree, wild blackberry, and cornerstones of hope grouped under the "value imagery" theme when it came to the concept of disabled athletes. As a result, disabled athletes are regarded as a great value by the participants. In reality, given that the athletes taking part in the study are also disabled themselves, it can be claimed that the participants are conscious of their own values and disabilities and are at ease with them. It is claimed that the participants value disabled athletes who, despite their disability, achieve many successes and have the guts to expose themselves and their performance in front of an audience. In truth, it is well acknowledged that persons with disabilities have been secluded, excluded, and marginalized by society for many years (Altan, 1976). Disabled athletes have created a revolution and immortalized their names and successes like flowers blooming where hope ends, through sports, and championship competitions in Europe, across the globe, and Turkey, successfully representing our country in international competitions, having our National Anthem played in front of the entire world press, and giving Turkey the honor of waving their flag in the Olympics. It is normal for the participants to consider impaired athletes as precious and valuable representatives of hope in this situation. Because sports are key components in the integration of disabled individuals into society as well as their attainment of social prestige and value. There has been no study in the literature that is comparable to the findings and research in which the attitudes of disabled athletes regarding impaired athletes and their metaphors for disabled athletes are determined.

The metaphors of a normal athlete, equality, equinox, having no obstacles, and potion were all determined to be included in the theme of "images of equality" given by disabled athletes. In this context, disabled athletes may be thought to go beyond the concept of disability, believing that obstacles are not a situation that will

prevent them from participating in sports, life, or similar situations, and that they do not see themselves as "disabled individuals." As a matter of fact, it is a common view that sports unite and equalize society, promote welfare, and have the power to push for social inclusivity (Nicholson & Hoyer, 2008). In this context, disabled athletes are thought to be integrated and equalized within society through sports. Furthermore, it is underlined that sports has an egalitarian structure, as it blends individual and class disparities in its own pot (Bourdieu, 1978). Disabled athletes do not consider themselves as different from athletes with normal development in this egalitarian sports structure and believe that they have equivalent success and performance. In contrast to the research findings, Stewart et al., (1991) found that sports provided the highest gain in socializing for hearing impaired athletes in a study. However, while favoring communication and face-to-face encounters, they discovered in their research that auditorily impaired athletes wanted to compete with athletes of normal development. It has been stated that the underlying reason for this surprising desire stems from the fact that hearing-impaired athletes evaluate athletes with normal development as stronger and higher-performing athletes. Thus, it can be said that hearing-impaired athletes participating in Stewart et al.'s (1991) study do not see themselves as equal with normally developing athletes but see them as athletes with a stronger athletic performance. It is believed that these different results are due to work with different cultures and study groups.

The study's quantitative findings revealed that the physically impaired athletes' level of disability acceptance was moderate. The fact that athletes with acquired disabilities were included more in the research and that their adaptation to the condition was not sufficient is regarded to be the cause for the low level of disability acceptance among physically disabled athletes. Moreover, it's thought that the majority of the disabled athletes in the study had a disability adaptation issue. It is believed that adapting to impairment is critical to the acceptance of disability (Lee et al., 1985). It has also been established in the literature that sports activities raise the level of acceptance of impairment and that sports make adaptation easier (Ahn et al. 2021). It is known that the disabled athletes who took part in the study participate in sports on a regular basis. Despite this, social support for athletes who are having trouble reconciling with their condition (Rodakowski et al., 2013) encourages them to accept their disability more readily. It can also help persons with disabilities to reduce the harmful impacts of stress and improve their mental health (Cohen, 2014). This approach is similar to Linkowski's concept of acceptance of disability (Linkowski, 1971).

The study's other finding was that there was no significant difference in the analyses of the physically disabled athletes' who participated in team or individual sports and the Disability Acceptance Scale. It can be said that this variable is not a predictor of the disability acceptance of licensed athletes with physical disabilities. In this context, it is reasonable to conclude that the degrees of disability acceptance among team and individual branch athletes are similar. Because team and individual branch athletes compete in similar sporting venues, train at similar intensities, and face similar challenges, the level of acceptance of disability can be considered to be equivalent. There was no study that investigated the amount of acceptance of disability and the branch variable jointly in the literature.

A negative and significant association was discovered between the age of the physically disabled athletes and the total amount of restriction and acceptance of disability, according to our findings. As a result, it can be stated that the acceptance of disability decreases with age. In this context, it is possible to speculate that physically disabled athletes who are younger have a higher level of disability acceptance than those who are older. This could be because younger physically disabled athletes are more conscious of their bodies and limitations, more at ease with their circumstances, and more enthusiastic. In a study conducted by Nicholls et al. (2012) on 40 disabled adult individuals in Colombia, it was discovered that the participants' disability acceptance level was poor, similar to this study's findings. According to research by Li and Moore (1998), acceptance of disability declines as people get older. The level of acceptance of disability among young people is higher than that of older people, according to a study conducted by Şen (2016) within the 18-65 age range, and the amount of acceptance decreases with age. Unlike the previous findings, there was no variation in acceptance of disability by age in the study conducted by Araten-Bergman et al. (2015) on individuals between the ages of 18 and 30 who became disabled after military duty and chronic disease. According to Beder's (2014) study of disabled people injured in the Afghanistan and Iraq conflicts, there was no significant association between age and acceptance of impairment.

According to whether the disability of the athlete is congenital or acquired, a substantial difference in the total score towards the level of limitation and acceptance of disability was discovered in the study. The reason for this difference was determined to be the athletes with an acquired disability having a higher total score towards the level of limitation and acceptance of disability compared to those who were congenitally disabled. Additionally, it is known that athletes who have undergone rehabilitation following an incident or ailment that caused them to be disabled have improved their acceptance of disability. Furthermore, it is feasible that athletes with a physical disability might embrace their disability by achieving goals that they find difficult or impossible for a physically disabled person to achieve. In fact, adaptability to disability is widely regarded as the most important predictor of disability acceptance (Belgrave & Walker, 1991). It is suggested in Ahn et al.'s (2021) study of patients with spinal cord injuries who participate in sports that those whom were disability afterwards had a harder time adapting to disability, and that they had a particular sense of loss. According to Fliess-Douer et al. (2013), individuals with spinal cord injuries who subsequently develop disabilities may have difficulty participating in sports as a result of their handicap, and hence develop a sense of loss which may lead to a struggle to accept disability. As a result, the findings are in line with previous research.

As a result of the study, it was discovered that physically disabled athletes' metaphors for the concept of disabled athletes often reflect positive characteristics and highlight the athletes' strengths. Physically disabled athletes are of the opinion that disabled athletes are no different than athletes with normal development. However, the participants were also found to have unfavourable, flaw-evoking attitudes toward disabled athletes as well. This finding can be seen as a sign that the physically disabled athletes who took part in the study are experiencing internal struggle with their disability. Furthermore, the study found that the physically challenged athletes' level of disability acceptance was moderate. There is no significant difference in the level

of acceptance of disability between team and individual sports. There is an insignificant negative correlation between the athletes' age and the level of acceptance of disability. The level of acceptance of disability is higher in athletes who became disabled later in life compared to athletes with congenital disabilities, according to the findings.

RECOMMENDATIONS

It is recommended that psychologists and experts provide the necessary support to encourage acceptance of disability and in order to elevate the sports performance of physically disabled athletes, to go from one success to the next, and to wave the Turkish flag with more pride in international competitions. In fact, disabled athletes may experience a variety of negative consequences, including a drop in performance in those who have not completed the process of accepting their disability, a decrease in self-esteem, and a lack of anger management. The participants' self-report data were used in the study. In this setting, the current study is a cross-sectional investigation based on the participants' discourses. Athletes who are physically disabled are an important group who are characterized as being valuable, strong, and dedicated. It is suggested that longitudinal studies be conducted on this part. It is recommended that future studies not only determine disabled athletes' acceptance of disability, but also conduct research according to disability groups and examine the negative environmental conditions that influence disability acceptance and problems encountered in rehabilitation services.

LIMITATIONS

There are limitations to predicting how the quantitative and qualitative results achieved in this study, which involved athletes with physical disabilities, may affect a larger population. Furthermore, the study's most significant disadvantage is the lack of comparative analyses that include other disability groups, as it only identified the disability acceptance levels of physically disabled athletes and their opinions on disabled athletes.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. Responsibility for any violations that may arise regarding the article belongs to the author. Permission was obtained from Bitlis Eren University Ethics Committee (Number: E-84771431-050.03-37959).

Author(s) Contribution Rate: The author's contribution to this article is 100%.

REFERENCES

- Araten-Bergman, T., Tal-Katz, P. & Stein, M. A. (2015). Psychosocial adjustment of Israeli veterans with disabilities: Does employment status matter?. *Work*, 50(1), 59-71. Doi: 10.3233/WOR-141925
- Adaş, S. D., Dursun, M., Arı, Ç., & Ulun, C. (2020). *Spor örgütlerinde çalışan personelin yönetici kavramına ilişkin metaforik algıları* (Ed. O. Kızar ve M. Altinkök), Spor Bilimleri Alanında Araştırma Makaleleri, Gece Akademi, 179-197. <https://www.gecekitapligi.com/Webkontrol/uploads/Fck/yayin.pdf>
- Adriaanse, J. A., & Crosswhite, J. J. (2008, September). David or Mia? The influence of gender on adolescent girls' choice of sport role models. *In Women's Studies International Forum*, 31(5), 383-389. <http://hdl.handle.net/10453/10615>
- Altan, Ö. Z. (1976). *The handicapped and employment issues of the handicapped in Turkey*. Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları.
- Ahn, H., Lee, K., & So, Y. (2021). The mediating effect of disability acceptance in individuals with spinal cord injury participating in sport for all. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(20), 10883. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010883>
- Bauman, Z. (2013). *Community: Seeking safety in an insecure world*. John Wiley & Sons.
- Bourdieu, P. (1978). Sport and social class. *Social Science Information*, 17(6), 819-840. <https://doi.org/10.1177/053901847801700603>
- Beder, J. (2014). When they return from Afghanistan/Iraq: Acceptance of loss due to war injury. *Journal of Archives in Military Medicine*, 2(2), 1-8. Doi: 10.5812/jamm.18551
- Belgrave, F. Z., & Walker, S. (1991). Predictors of employment outcome of black persons with disabilities. *Rehabilitation Psychology*, 36(2), 111. <https://doi.org/10.1037/h0079076>
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum* (24.baskı). Pegem Yayınları.
- Cole, C. L. (1993). Resisting the canon: Feminist cultural studies, sport, and technologies of the body. *Journal of Sport and Social Issues*, 17(2), 77-97. <https://doi.org/10.1177/019372359301700202>
- Cohen, S. (2004). Social relationships and health. *American psychologist*, 59(8), 676.
- Cohen, J. (2013). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Academic press.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*, 2nd Ed. Thousand Oaks, Sage Publishers.
- Cumurcu, B. E., Karlıdağ, R. & Almış, B. H. (2012). Sexuality among people with physical disability. *Current Approaches in Psychiatry*, 4(1), 84-98. Doi:10.5455/cap.20120406
- DePauw, K. P. (1997). The (1n) visibility of disability: Cultural contexts and "sporting bodies". *Quest*, 49(4), 416-430. <https://doi.org/10.1080/00336297.1997.10484258>
- Demir, G. T. & İlhan, E. L. (2019). Motivation for participation in sports: A research on the visually impaired athletes. *University Journal of Sports Sciences*, 4(1), 157-170, Doi: 10.31680/gaunjss.525455

- Dursun, M., Arı, Ç., Kocamaz Adaş, S., & Ulun, C. (2019). *Spor örgütlerinde çalışan bireylerin lider kavramına ilişkin metaforik algıları* (Ed. O. Kızar ve M. Altıncık). Spor Bilimleri Alanında Araştırma Makaleleri. Gece Akademi, 199-214. <https://www.gecekitapligi.com/Webkontrol/uploads/Fck/yayin.pdf>
- Elliott, T. R., Uswatte, G., Lewis, L., & Palmatier, A. (2000). Goal instability and adjustment to physical disability. *Journal of Counseling Psychology*, 47(2), 251-265. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.47.2.251>
- Erdoğan, Ö., & Tütüncü, İ. (2015). Studying the relationship among body image, eating attitude and the level of building close relationship of university students. *Sstb International Refereed Academic Journal Of Sports, Health & Medical Sciences*, 17, 89-105.
- Fliess-Douer, O., Vanlandewijck, Y. C., & van der Woude, L. H. (2013). Reliability and validity of perceived self-efficacy in wheeled mobility scale among elite wheelchair-dependent athletes with a spinal cord injury. *Disability and Rehabilitation*, 35(10), 851-859. <https://doi.org/10.3109/09638288.2012.712198>
- Garland-Thomson, R. (2011). Misfits: A feminist materialist disability concept. *Hypatia*, 26(3), 591-609. Doi: <https://doi.org/10.1111/j.1527-2001.2011.01206.x>
- Güler, B., Tekkurşun Demir, G. & Dursun, M. (2019). *Bedensel engelli bireylerin spor ve sporcu kavramına yönelik metaforik algıları* (Ed: G. Hergüner). Her Yönüyle Spor. İstanbul: Güven Plus Grup Danışmanlık A.Ş Yayınları, 291-309.
- Gill, C. J. (1997). Four types of integration in disability identity development. *Journal of Vocational Rehabilitation*, 9(1), 39-46. Doi: 10.3233/JVR-1997-9106
- Hardin, M. M., & Hardin, B. (2004). The 'supercrip'; in sport media: wheelchair athletes discuss hegemony's disabled hero. *Sociology of Sport Online-SOSOL*, 7(1), 27-33.
- Hughes, B., & Paterson, K. (2006). The social model of disability and the disappearing body: Towards a sociology of impairment. *In Overcoming disabling barriers*, 12(3), 101-117. Routledge. <https://doi.org/10.1080/09687599727209>
- İmamoğlu, O. (2016). Evaluation of Turkey's degree in Rio Olympic Games. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 3), 774-788. Doi: 10.14486/IntJSCS627
- İnan, S., Peker, G. C., Tekiner, S., Ak, F., & Dağlı, Z. (2013). A glance at disability, the situation of disabled people and provision of health care in Turkey. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 12(6), 723-728.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, Ö., Cicioğlu, H. İ., & Demir, G. T. (2018). The attitudes of university students towards sports: Attitude and metaphorical perception. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 5(1), 115-133. <http://dx.doi.org/10.46827/ejpe.v0i0.2113>
- Kraus, L., Stoddard S., & Gilmartin, D. (1996). *Chartbook on disability in the United States*. US National Institute on Disability and Rehabilitation Research. Available online at: http://www.infouse.com/disabilitydata/disability/1_1.php. Accessed: 02.01.2022
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2005). *Metaforlar hayat, anlam ve dil* (G. Y. Demir, Çev.). Paradigma.

- Lee, P. W., Ho, E. S., Tsang, A. K., Cheng, J. C., Leung, P. C., Cheng, Y. H., & Lieh-Mak, F. (1985). Psychosocial adjustment of victims of occupational hand injuries. *Social Science & Medicine*, 20(5), 493-497. [https://doi.org/10.1016/0277-9536\(85\)90365-X](https://doi.org/10.1016/0277-9536(85)90365-X)
- Li, L., & Moore, D. (1998). Acceptance of disability and its correlates. *The Journal of Social Psychology*, 138(1), 13-25. <https://doi.org/10.1080/00224549809600349>
- Linkowski, D. C. (1971). A scale to measure acceptance of disability. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 14(4), 236-244.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage Publications.
- Moucha, S. A. (1991). The disabled female athlete as a role model. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 62(3), 37-38. <https://doi.org/10.1080/07303084.1991.10606586>
- Nicholson, M., & Hoye, R. (Eds.). (2008). *Sport and social capital*. Routledge.
- Nicholls, E., Lehan, T., Plaza, S. L., Deng, X., Romero, J.L., Pizarro, J. A., & Carlos Arango-Lasprilla, J. (2012). Factors influencing acceptance of disability in individuals with spinal cord injury in Neiva, Colombia, South America. *Disability and Rehabilitation*, 54(13), 1082-1088. Doi: 10.3109/09638288.2011.631684
- Özay, F. H. (2019). *The effect of sports on the participation of physically disabled athletes in social life*, Master's thesis, Department of Physical Education and Sports, Marmara University.
- Önder, E. & Ateş, Ö. T. (2018). Investigation of education faculty students' perceptions on managers and leaders through metaphors. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of the Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 5(3), 498-518. Doi: 10.16986/HUJE.2018041735
- Payne, W., Reynolds, M., Brown, S., & Fleming, A. (2003). Sports role models and their impact on participation in physical activity: a literature review. *Victoria: VicHealth*, 74, 1-55.
- Pullen, E., Jackson, D., & Silk, M. (2020). (Re-) Presenting the paralympics: Affective nationalism and the “able-disabled”. *Communication & Sport*, 8(6), 715-737. Doi/10.1177/2167479519837549
- Rodakowski, J., Skidmore, E. R., Rogers, J. C., & Schulz, R. (2013). Does social support impact depression in caregivers of adults ageing with spinal cord injuries?. *Clinical rehabilitation*, 27(6), 565-575. <https://doi.org/10.1177/0269215512464503>
- Rojek, C. (2006). Sports celebrity and the civilizing process. *Sport in Society*, 9(4), 674-690. <https://doi.org/10.1080/17430430600769106>
- Siebers, T. (2001). Disability in theory: From social constructionism to the new realism of the body. *American literary history*, 13(4), 737-754.
- Stoddart, B. (1988). Sport, cultural imperialism, and colonial response in the British Empire. *Comparative Studies in Society and History*, 30(4), 649-673. Doi: <https://doi.org/10.1017/S0010417500015474>
- Sparkes, A. C., & Smith, B. (2002). Sport, spinal cord injury, embodied masculinities, and the dilemmas of narrative identity. *Men and masculinities*, 4(3), 258-285. <https://doi.org/10.1177/1097184X02004003003>
- Stewart, D. A., Robinson, J. A., & McCarthy, D. (1991). Participation in deaf sport: Characteristics of elite deaf athletes. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 8(2), 136-145.
-

- Şen, M. (2016). *The acceptance of disability scale: Adaptation and psychometric analysis*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitelikte bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(4), 543-559.
- TBESF (2021). *Tarihçe*, <http://www.tbef.org.tr/kurumsal/tarihce/?id=20> Acces: 29.12.2021
- Yetim, A. A. & Kalfa, M. (2019). University students' metaphorical perceptions of sports and sports activity lesson. *Spormetre Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 17(1), 41-54. Doi: 10.33689/spormetre.467650
- Yıldız, K., & Ertürk, R. (2019). Teachers' views on the administrator and leadership concept: A metaphor study. *Abant İzzet Baysal University Journal of the Faculty of Education*, 19(4), 1190-1216. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.47159-574232>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- WHO (1980). *International classification of impairments, disabilities, and handicaps: a manual of classification relating to the consequences of disease, published in accordance with resolution, WHA29. 35 of the Twenty-ninth World Health Assembly, May 1976*, 35-36
- Wright, B. A. (1960). *Physical disability: A psychological approach*. Harp

BEDENSEL ENGELLİ MİLLİ SPORCULARIN ENGELLİ SPORCU KAVRAMINA YÖNELİK METAFORLARI VE ENGELLİLİĞİ KABUL DÜZEYİ

öz

Araştırmada lisanslı olarak takım ve bireysel spor yapan bedensel engelli sporcuların, engelli sporcu kavramına yönelik metaforları ile engelliliği kabul düzeyinin saptanması amaçlanmıştır. Araştırmada karma modelden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu'nda aktif olarak spor yapan lisanslı sporcular oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel basamağına 618, nitel basamağına 105 sporcu katılmıştır. Araştırmada nitel veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile nicel veriler "Engelliliği Kabul Ölçeği" ile toplanmıştır. Nitel verilerin analizinde içerik analizinden; nicel verilerin analizinde Spearman Korelasyon Katsayısı ve Mann-Whitney U testinden yararlanılmıştır. Araştırmanın nitel bulgularına göre, katılımcıların "engelli sporcu kavramını" mücadeleci olma, yol gösterici olma, kusur çağrıştırıcı, değer, güç-kuvvet, eşitlik imgeleri ile tanımladığı tespit edilmiştir. Araştırmada, takım ve bireysel branş sporcularının engelliliği kabul düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Sporcuların yaşı ile sınırlama ve engelliliği kabul toplam puanı arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca engeli sonradan olan sporcuların, sınırlama düzeyinin ve engelliliği kabul toplam puanının, engeli doğuştan olan sporculara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların engelli sporcu kavramına yönelik görüşlerinin genellikle olumlu yönde olduğu tespit edilse de, olumsuz görüşlerinin olduğu da saptanmıştır. Bu olumsuz görüşlerden, engelli sporcuların engelliliğini kabul sürecini tamamlamadığı ve spor psikoloğuna, rehabilitasyon hizmetlerine ihtiyaç duyduğu anlaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların engelliliği kabul düzeyinin orta düzeyde olduğu, takım ve bireysel branşların engelliliği kabul düzeyinde etkisinin olmadığı, yaş arttıkça engelliliği kabul düzeyinin düştüğü, doğuştan engellilerin engelliliği kabul düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, sonradan ve doğuştan engelliliğe sahip olan bedensel engelli sporcuların, sporcu performanslarından, çevresel ilişkilerine kadar her alanda tesiri olduğu düşünülen, engellerini kabul etmelerinin spor psikologlarıyla desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, sporcu, engelli sporcu, bedensel engelli sporcu, engelliliği kabul

GİRİŞ

Engellilik kavramı Türkiye’de yıllar içinde özürlü, sakat gibi kavramlarla aynı anlamda kullanılmıştır. Engellilik bireyin bedensel, işitme, görme, konuşma, zihinsel, ruhsal gibi çeşitli gelişim ve yetilerinde farklı derecelerde eksiklik veya kayıp yaşamasından kaynaklı olarak, bireyin diğer normal gelişim gösteren bireylerle, günlük yaşama veya bazı görev ve sorumluluklara eşit düzeyde aktif olarak katılımının kısıtlanmasıdır.

Engellilik, bireyin sahip olduğu bir kısıtlamadan dolayı, yaşına, cinsiyetine ve yaşadığı kültüre bağlı olarak, kendinden beklenen sosyal rolleri yerine getirememesidir (WHO, 1980). Engellilik doğuştan ya da kaza, hastalık gibi sebeplerle sonradan ortaya çıkan, bireyin bazı yeteneklerinin farklı derecelerde kaybı sonucunda, toplumsal hayata ayak uydurmakta ve bireyin kendi gereksinimlerini sağlamada sorunlar yaşamasıdır (İnan ve ark., 2013). Bu sorunları çeşitli kısıtlamalarla yaşayan bireyler zihinsel, işitme, görme ve bedensel engelliler grubunda değerlendirilmektedir (Demir ve İlhan, 2019). Bedensel engellilik, engelli grupları içinde en yaygın olanıdır ve bedensel engelli bireyler tüm engelli bireylerin yaklaşık %75’ini oluşturur (Kraus ve ark., 1996). Bedensel engelli birey, doğum öncesinde veya sonrasında meydana gelen bir sebepten dolayı “iskelet, kas ve sinir sisteminde gerek gelişimsel gerekse deformasyona bağlı gelişen bozukluklar sonucu, hareketle ilgili fonksiyonlarını çeşitli derecelerde kaybetmesi toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılamada güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon hizmetlerine ihtiyaç duyan” (Cumurcu ve ark., 2012) kişilere verilen isimdir. Engelli bireylerin vücudunda yer alan kısıtlamalar onların spora katılımı için bir engel değildir.

Tarihsel açıdan toplumun alt grubunda görülen ve engelli bireylerin spor için yetersiz olduğu düşünülen (DePauw, 1997) dönemlerin geride kaldığı günümüzde, sporun normal gelişim gösterenler kadar, engellilere de faydası olduğu kabul edilen bir gerçektir. Ayrıca Paralimpik oyunların günden güne sesini daha da güçlü duyurması, engelliler sporunu daha da gün yüzüne çıkarmış ve engellilerin engelleri nedeniyle spora katılamayacaklarına dair uzun süredir devam eden varsayımlar çürütmüştür (Pullen ve ark., 2019). Türkiye’de sporun engelli bireyler arasında yaygınlaştırılması, engellilerin rehabilitasyonlarının spora iyileştirilmesi ve müsabakalara engellilerin de katılması için 1990’da Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından Türkiye Özürlüler Spor Federasyonu (TÖSF) kurulmuş, 1997’de Türkiye Engelliler Spor Federasyonu olarak isim değiştirmiştir. Türkiye nüfusunun yaklaşık olarak sekiz buçuk milyonunu oluşturan engellilerin spora katılımı ve toplumla birlik olması (TBESF, 2021) için 1997’den günümüze dek engelli bireyler spora daha fazla yönlendirilmiş ve 2004 yılından beri Paralimpik oyunlarda engelli sporcular madalya kazanmayı sürdürmüştür (İmamoğlu, 2016). Engelli bireyleri spora dahil edilmesi, sporcu olması ve branşında iyi performans göstermesi için devletler tarafından yapılan desteğin yanı sıra engelli sporcuların da psikolojik açıdan engelliliğe uyum ve bireylerin engelliliğini kabul etmeleri önemlidir. Elliott ve arkadaşlarına (2000) göre bireylerin engelliliğe psikolojik açıdan uyum sağlamaları ve bireylerin engelliliğini kabul etmesi en önemli unsurlardandır.

Engelliliğin kabulü, engelli bireylerin yaşadığı kaybın kabulü olarak değerlendirilmektedir (Wright, 1960). Linkowski’ye (1971) göre engel kabulü bir engele sahip bireyin kendi sınırlarını başkalarıyla karşılaştırmaksızın

kendi becerilerine odaklanması, engeline vurgu yapmaksızın çevresinde kendi engeli ile çelişmeyen birçok değer olduğunu fark etmesidir. Engelli sporcuların da yapabileceklerine odaklanması, performanslarını ve başarılarını daha da ileriye taşımak için toplumla bütünleşmesi, engeline kısıtlayıcı olarak görmemesi sporcuların engel kabulünün düzeyinin göstergesi olabilir. Engelli bireylerin toplumla bütünleşmesi, psikolojik açıdan iyi olması önemlidir. Bu nedenle engelli bireylerin engelliliği kabul edip etmediklerinin ölçülmesi gerekmektedir (Linkowski, 1971). Bu bağlamda, bedensel engelli milli sporcuların engel kabulünün ölçülmesi ve engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının alınması önem arz etmektedir. Araştırmaya engelli sporcuların dahil edilerek onların engelli sporcu kavramına yönelik metaforlarının alınmasının, engel kabulü düzeyinin destekleyici verisi olacağı düşünülmektedir. Çünkü engelli sporcuların, engelli sporcu kavramına ilişkin metaforları onların engelliliğe adaptasyonunun göstergesidir. Ayrıca literatürde spora (Güler ve ark., 2019; Kaya ve ark., 2018; liderliğe (Dursun ve ark., 2019; Önder ve Ateş, 2018; Yıldız ve Ertürk, 2019), sporcuya (Güler ve ark., 2019; Yetim ve Kalfa, 2019) yönelik metafor çalışmaları bulunsa da engelli sporcu kavramına yönelik bir çalışmaya rastlanmaması da çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, araştırmada 18-41 yaş aralığındaki bedensel engelli milli sporcuların, bedensel engelli sporcu kavramına yönelik metaforlarının ortaya konarak, zihinlerinde yer alan engelli sporcu kavramına yönelik fikir ve düşüncelerinin ortaya konması ile katılımcıların branş, yaş, engelinin doğuştan-sonradan olması açısından engelliliği kabul düzeyinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, nicel ve nitel verilerin beraber toplandığı karma araştırma modellerinden zenginleştirilmiş (triangulation) desen benimsenmiştir. Bu desenin seçilme nedeni araştırmanın zayıf yönlerinin, güçlendirilerek, çalışmanın tamamlanması ve araştırmanın çeşitlenmesidir. Araştırmada nicel ve nitel veriler farklı analizlerle raporlaştırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın nitel basamağında “çalışma grubunun tecrübelerini ortaya koyan ve açığa çıkaran” metafor yönteminden, nicel bölümünde ise “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen” tarama yöntemi kullanılmıştır (Creswell, 2007).

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubuna, 18-41 yaş aralığında yer alan ve Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu bünyesinde faaliyet gösteren sporcular dahil edilmiştir. Çalışma grubundaki bedensel engelli sporcular okçuluk, badminton, atletizm, yüzme, masa tenisi, bocce, ampute futbol, tekerlekli sandalye basketbol, oturarak voleybol branşlarında lisanslı sporculardır. Araştırmada ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın ölçütü, bedensel engelli sporcu olmak ve sporcunun ilgili olduğu federasyonda aktif lisanslı sporcu olmaktır. Çalışmanın grubu belirlenirken “G. Power-3.1.9.2” programından yararlanılarak, Güç analizi hesaplandığında etki genişliği 0.25 ve anlamlılık düzeyi .05 alındığında toplam 618 bedensel engelli sporcu ile %91 güç sağlanacağı ön görülmüştür (Cohen, 2013). Araştırmanın nicel çalışma grubunu 343’ü takım, 275’i bireysel olmak üzere toplam 618 (261 kadın, 357 erkek) bedensel engelli sporcu oluşturmaktadır. Katılımcıların 241’i doğuştan, 377’si ise

sonradan engelli olan sporculardır. Araştırmaya katılan 618 bedensel engelli sporcudan 105'i (38 kadın, 67 erkek) yarı yapılandırılmış görüşme formunu doğru şekilde doldurmuştur. Bu bağlamda araştırmanın nitel basamağını 105 engelli sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada metafor cümlelerini eksik ve tutarsız kuran 69 engelli sporcunun nitel verileri araştırmaya dahil edilmemiştir. Katılımcılar yarı yapılandırılmış görüşme formuna katılım sırasına ve cinsiyetine göre kodlanmıştır. Örneğin araştırmaya 13. sırada katılan erkek engelli sporcu E13, 95. sırada katılan kadın engelli sporcu K95 olarak gösterilmiştir. Çalışma öncesi Bitlis Eren Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır (No: E-84771431-050.03-37959).

Veri toplama Araçları

Araştırmada üç tip veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar kişisel bilgi formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve Engelliliği Kabul Ölçeği'dir.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından oluşturulan katılımcıların takım-bireysel sporcu olma durumu, yaşı, cinsiyeti ve engelinin doğuştan-sonradan olma durumunun sorulduğu formdur.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu: "engelli sporcu... gibidir. Çünkü..." şeklinde oluşturulan, metafor cümlesinin kurulmasını sağlayan açık uçlu bir formdur. Nitel veri toplama aracı doldurma aşamasında sporculardan "Bir benzetme cümlesi ile araştırmamıza katkı sağlamak ister misiniz? Katılmak istemezseniz bu bölümü boş bırakabilirsiniz. Eğer katılmak isterseniz, engelli sporcu kavramını aklınıza gelen bir şeye benzetmeniz, ardından da bu benzetmeyi neden yaptığınızı açıkça ifade etmeniz yeterli olacaktır. Örn. Engelli sporcu kaya gibidir. Çünkü, güçlü vücuda ve sağlam psikolojiye sahiptir." şeklinde metafor cümlesi kurması istenmiştir. Metafor, bir deneyimi, önceden daha fazla deneyimlenmiş bir kavrama benzetme, onu herkesin anlayabileceği basit bir forma dönüştürme ve anlamlaştırma yöntemidir (Lakoff ve Johnson, 2005).

Engelliliği Kabul Ölçeği: Linkowski (1971) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Şen (2016) tarafından yapılan, 25 maddeli ölçek kullanılmıştır. Ölçek 4'lü likert tipinde olup Sınırlılık (8 madde), Dönüşüm (6 madde) ve Genişleme (11 madde) isimli 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin, örneklem grubu için güvenilirliği ve yapı geçerliliği test edilmiştir. Bu bağlamda, 3 alt boyutun Cronbach Alfa katsayısı sırayla; .72, .78 ve .81 şeklindedir. Ölçeğin toplam puan Cronbach Alfa katsayısı .82'dir. Yapı geçerliliği için yapılan DFA sonuçları ise; $\chi^2/sd=1.73$, RMSEA=.07, PGFI=.65, PNFI=.82, GFI=.90, AGFI=.91, IFI=.95, NFI=.95 ve CFI=.97'dir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan 100'dür. Bu bağlamda, katılımcıların engelliliği kabul düzeyinin 58.25 ± 7.46 olduğu saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Bedensel engelli ve lisanslı sporculardan elde edilen verilerin analizi, nicel ve nitel analiz yöntemlerinden yararlanılarak yapılmıştır. İki yöntemin bir arada kullanılmasının amacı, çalışmanın güvenilirliğinin artırılmasının hedeflenmesidir (Türnüklü, 2000).

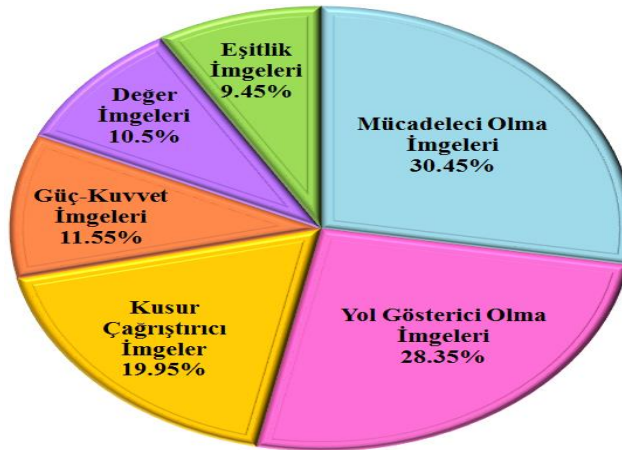
Nitel veriler analiz edilmeden önce verilerin normal dağılım değerleri ve varyansların eşitliği değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonunda dağılımı ± 1 aralığında olmayan değişkenlere Spearman Korelasyon Testi ve Mann-Whitney U testleri uygulanmıştır (Büyüköztürk, 2014). Anlamlı farklılık .05 alınmıştır. Katılımcıların nitel verilerinin analizinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, katılımcılardan elde edilen verilerin daha kolay algılanmasında olanak sunan, araştırmacı ile araştırma okuyucusuna bütünlük ve teori sağlamada kolaylık sağlayan bir analiz türüdür. İçerik analizi sayesinde büyük veriler, kısıtlı sözcükler aracılığı ile kategori ve kodlara çevrilerek net çıkarımlar sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Yapılan içerik analizinde şu sıra takip edilmiştir. Öncelikle sporculardan elde edilen veriler, word belgesine aktarılmıştır. Aktarılan veriler incelenmiş ve benzetmelerin açıklaması uygun yapılmayan, anlaşılmayan açıklamaların yer aldığı görüşler araştırma dışı bırakılmıştır. Daha sonra benzer anlamlarda kullanılan metaforlar bir araya getirilerek tema ve temaların altında yer alan metaforlar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalarda yer alan metaforların uygunluğunun sınanması için 3 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda 2 kategorinin yeri değiştirilmiştir. Ardından Miles ve Huberman'ın (1994) geçerlik-güvenirlik katsayısı görüş birliği ve görüş ayrılığı ilkesinde hesaplanmış sonuç %98 bulunmuştur. Nitekim nitel araştırmalarda %90 ve üzerinde uzman görüş birliği olması, araştırmacının güvenilirliğinin göstergesidir (Miles ve Huberman, 1994).

Yapılan araştırma verileri, Google formlar aracılığı ile online olarak, bedensel engelli sporcu antrenörlerine ve ulaşılabilirliği olan engelli sporculara gönderilerek toplanmıştır. Araştırmanın amacı konusunda katılımcılara detaylı bilgi verilmiş ve araştırmacının bilimsel nitelik taşıdığı, katılımın gönüllülük esasına bağlı olduğu, soruları cevaplarırken objektif olmaları gerektiği ve verecekleri bilgilerin doğru olmasının araştırma sonucu elde edilecek sonuçlar açısından son derece önemli olduğu yazılı olarak açıklanmıştır.

BULGULAR

Nitel Bulgular;

Araştırmanın bu bölümünde, engelli sporcu kavramına ilişkin tema, metafor ve frekansları içeren tablolar ile onlara ait açıklamalar yer almaktadır.

Şekil 1. “Engelli Sporcu” Kavramına Yönelik Temalar ve Yüzdeleri

Şekil 1’de engelli sporcu kavramına yönelik katılımcıların oluşturduğu kategorilere ait temalar ve yüzdeleri yer almaktadır. Bu bağlamda tabloda bedensel engele sahip sporcuların oluşturduğu; mücadeleci olma imgeleri, yol gösterici olma imgeleri, kusur çağrıştırmacı imgeler, güç-kuvvet imgeleri, değer imgeleri, eşitlik imgeleri temaları bulunmaktadır. Aşağıda katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin görüşlerine ait tema, metafor ve katılımcı yorumları yer almaktadır.

Tablo 1. Engelli Sporcu Kavramına İlişkin “Mücadeleci Olma İmgeleri”

Tema(tf)	Metaforlar (f)	Katılımcı Yorumları
Mücadeleci Olma İmgeleri (f=29)	Azim (10)	...azim örneği gibidir. Çünkü tüm olumsuzluklara rağmen vazgeçmez (E201).
	Savaşçı (7)	...savaşçı gibidir. Çünkü onca engele rağmen zorluklarla mücadele ederler (K10).
	Asker (3)	...asker gibidir. Çünkü asla pes etmezler (E198).
	Kardelen (2)	...kardelen gibidir. Çünkü zorlukların içinde filizlenmeyi bilirler (E49).
	Hacı yatmaz (1)	...hacı yatmaz gibidir. Çünkü hayattan yediği yumrukla bile yatmamış, tekerlekli sandalyesiyle sahaları yarmıştır (E11).
	Anne (1)	...anne gibidir. Çünkü bir anne gibi sahada mücadele eder ve sürekli savaşır (E42).
	Traktör (1)	...traktör gibidir. Çünkü önüne gelen tüm engelleri aşar (E165).
	Sihirli değnek (1)	...sihirli değnek gibidir. Çünkü engellerine rağmen mucizeye savaşarak ulaşır (E9).
	Aslan kral (1)	...aslan kral gibidir. Çünkü gücü elinde tutmak için hep mücadele ederler (E81).
	Hayattan umudu kesmemenin göstergesi (1)	...hayattan umudunu kesmemenin göstergesi gibidir. Çünkü engelleri aşip saygınlık kazanılabileceğini ispatlarlar (E27).
	Hayalden gerçeğe yolculuk (1)	...hayalden gerçeğe yolculuk gibidir. Çünkü olmaz deneni didinip gerçekleştirir (K51).

(tf): toplam rekans; (f): frekans

Tablo 1’de katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının yer aldığı “mücadeleci olma imgeleri” teması yer almaktadır. Bu tema altında toplanan metaforların azim (10), savaşçı (7), asker (3), kardelen (2), hacı yatmaz (1), anne (1), traktör (1), sihirli değnek (1), aslan kral (1), hayattan umudu kesmemenin göstergesi (1), hayalden gerçeğe yolculuk (1) olduğu saptanmıştır.

Tablo 2. Engelli Sporcu Kavramına İlişkin “Yol Gösterici Olma İmgeleri”

Tema(tf)	Metaforlar (f)	Katılımcı Yorumları
Yol Gösterici Olma İmgeleri (f=27)	Mucize (7)	...mucize gibidir. Çünkü imkansız başarmak, sağlıklı birçok insanın yapamadığı aktiviteleri yapmak ve herkese örnek olmaktır (K177).
	Işık (5)	...ışık gibidir. Çünkü engelli insanlara yeni ufuklar gösterir (E148).
	Güneş (4)	...güneş gibidir. Çünkü kendi fikirleri de, özü de parlaktır. Dahası engelli tüm herkese aydınlık sağlar (K3).
	Ay (3)	...ay gibidir. Çünkü karanlıkları aydınlatıp kendi gibilere ışık olur (E107).
	İdol (2)	...idol gibidir. Çünkü 17’sine dek herhangi biriyken, 17’den sonra engelli olup başkalarına yol gösterici idol olmaktır (K112).
	Fener (1)	... fener gibidir. Çünkü ışık ve umut saçarak diğerlerine örnek olurlar (K13).
	Karanlığa ışık tutan mum(1)	...karanlığa ışık tutan mum gibidir. Çünkü spor ile kendilerini ispatlayabileceklerini diğerlerine gösterirler. Ayrıca engeli ile mücadele edip kendine ve diğer engellilere yol gösterirler (K97).
	Örnek gösterilen kişi (1)	...örnek gösterilen kişi gibidir. Çünkü engelliler de başarı için onu örnek alır (E71).
	İlham kaynağı (1)	...ilham kaynağı gibidir. Çünkü azmin zaferini herkese öğretirler (K163).
	Kitap (1)	...kitap gibidir. Çünkü hem ilham verir hem de öğretir (E134).
	Madalya koleksiyonu (1)	...madalya koleksiyonu gibidir. Çünkü diğer engelli kardeşlerime onur duymasını ve engellerini yırtmasına özendiririz (E64).

(tf): toplam rekans; (f): frekans

Tablo 2’de “yol gösterici olma imgeleri” teması altında toplanan metaforların mucizevi (7), ışık (5), güneş (4), ay (3), idol (2), fener (1), karanlığa ışık tutan mum (1), örnek gösterilen kişi (1), ilham kaynağı (1), kitap (1), madalya koleksiyonu (1) olduğu bulgulanmıştır.

Tablo 3. Engelli Sporcu Kavramına İlişkin “Kusur Çağrıştırıcı İmgeler”

Tema(tf)	Metaforlar (f)	Katılımcı Yorumları
Kusur Çağrıştırıcı İmgeler (f=19)	Ayna (6)	...ayna gibidir. Çünkü her gün inatla antrenman yapsa da hatta şampiyon olsa da hep engelli olduğunu yansıtır (K125).
	Yama yapılmayı bekleyen kıyafet/program (5)	...yama yapılmayı bekleyen program gibidir. Çünkü eksikleri vardır ve yama yapılmayı beklerler (E93).
	Sahte kahkaha (3)	...sahte kahkaha gibidir. Çünkü içlerindeki çığılığı sahte kahkahayla gizlerler (K59).
	Çorbayı çatalla içmek (1)	...çorbayı çatalla içmek gibidir. Çünkü bizim için her şey zor, engellilik hep eksikli olmayı hissettirir ama neyse ki hiç bir şey imkânsız değildir (E142).
	Tekerleksiz araba (1)	...tekerleksiz araba gibidir. Çünkü eksikleri olsa da araba arabadır (E29).
	Aslandan kaçmış ceylan (1)	...aslandan kaçmış ceylan gibidir. Çünkü “yapamaz bu engelli” damgasından sporculuğuyla uzaklaşmaya çalışmaktadır (E131).
	Madalyonun diğer yüzü (1)	...madalyonun diğer yüzü gibidir. Çünkü madalyonun diğer yüzünde engeller ve zorluklarla dolu engelli sporcuların gerçeği vardır (E55).
	Hayatın acı yüzü (1)	...hayatın acı yüzü gibidir. Çünkü engelli sporcuya hayat bir engeldir (K29).

(tf): toplam rekans; (f): frekans

Tablo 3’te katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının bulunduğu “kusur çağrıştırıcı imgeler” teması görülmektedir. Bu tema altında toplanan metaforların ayna (6), yama yapılmayı bekleyen kıyafet/program (5), sahte kahkaha (3), çorbayı çatalla içmek (1), tekerleksiz araba (1), aslandan kaçmış ceylan (1), madalyonun diğer yüzü (1), hayatın acı yüzü (1) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Engelli Sporcu Kavramına İlişkin “Güç-Kuvvet İmgeleri”

Tema(tf)	Metaforlar (f)	Katılımcı Yorumları
Güç-Kuvvet İmgeleri (f=11)	Süper kahraman (5)	... süper kahraman gibidir. Çünkü güçleri zoru kolay hale getirip başarıya ulaştırır (E54).
	Krallık (2)	...krallık gibidir. Çünkü kaslarını görünce insan kendini buraların kralı sanıyor (E103).
	Kaya (2)	...kaya gibidir. Çünkü hayata karşı güçlüdür. Hem vücut olarak hem de kafa (E84).
	Fidan (1)	...fidan gibidir. Çünkü zamanla gelişir ve güçlenirler (K166).
	Demir adam (1)	...demir adam gibidir. Çünkü vurduğunu devirir (E5).

(tf): toplam rekans; (f): frekans

Tablo 4’te katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının bulunduğu “güç-kuvvet imgeleri” teması görülmektedir. Bu tema altında toplanan metaforların süper kahraman (5), krallık (2), kaya (2), fidan (1), demir adam (1) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Engelli Sporcu Kavramına İlişkin “Değer İmgeleri”

Tema(tf)	Metaforlar (f)	Katılımcı Yorumları
Değer İmgeleri (f=10)	Altın (5)	...altın sporcu gibidir. Çünkü zor bulunur ve değerlidir (K200).
	Bayrak (2)	...bayrak gibidir. Çünkü her şeye rağmen kıymetlidir (E19).
	Ağaç (1)	...ağaç gibidir. Çünkü insanların içindeki en önemli duyguları, umudu, inancı, nadideliği uyandırır (E76).
	Yaban böğürtleni (1)	...yaban böğürtleni gibidir. Çünkü az bulunur ama kıymetlidir (E80).
	Umudun temel taşları (1)	...umudun temel taşları gibidir. Çünkü umudun tükendiği yerde yaşam olmaz (E51).

(tf): toplam rekans; (f): frekans

Tablo 5'te katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının yer aldığı "değer imgeleri" teması altında yer alan metaforların altın (5), bayrak (2), ağaç (1), yaban böğürtleni (1), umudun temel taşları (1) olduğu saptanmıştır.

Tablo 6. Engelli Sporcu Kavramına İlişkin "Eşitlik İmgeleri"

Tema(tf)	Metaforlar (f)	Katılımcı Yorumları
imgeleri	Normal sporcu (3)	...normal sporcu gibidir. Çünkü spor engel tanımaz. Spor, tüm engelleri yıkar (E108).
	Eşitlik (3)	...eşitlik gibidir. Çünkü engelli ve engelsiz sporcu arasında fark yoktur (E72).
	Ekinoks (1)	...ekinoks gibidir. Çünkü eşit düzeyde süper güçlüler (E183).
	Engelsizlik (1)	...engelsizlik gibidir. Çünkü spor ayrışmalara engeldir (K20).
Eşitlik (f=9)	İksir (1)	...İksir gibidir. Çünkü engelli ve engelsiz sporcular eşit düzeyde süper güçlerden faydalanabilmeyi bilmiştir (E46).

(tf): toplam rekans; (f): frekans

Tablo 6'da katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının toplandığı "eşitlik imgeleri" teması görülmektedir. Bu tema altında yer alan metaforların normal sporcu (3), eşitlik (3), ekinoks (1), engelsizlik (1), İksir (1) olduğu saptanmıştır.

Nicel Bulgular;

Araştırmanın bu bölümünde bedensel engelli sporcuların engelliliği kabul düzeyleri ile yaşı arasındaki ilişki ve bireysel-takım sporcusu olma durumu, engelinin doğuştan-sonradan olma durumuna ilişkin elde edilen bulgular ve açıklamalar yer almaktadır.

Tablo 7. Sporcuların Takım-Bireysel Sporcu Olma Durumuna Göre Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Branş	N	U	Z	p
Sınırlılık	Takım	343	3009.500	-1.401	.16
	Bireysel	275			
Dönüşüm	Takım	343	3059.500	-1.244	.21
	Bireysel	275			
Genişleme	Takım	343	3076.500	-1.182	.23
	Bireysel	275			
Toplam	Takım	343	3056.200	-1.172	.24
	Bireysel	275			

* $p < .05$

Tablo 7'de lisanslı olarak spor yapan bedensel engelli sporcuların "Engelliliği Kabul Ölçeği" puanları ile takım ve bireysel spor yapma durumu arasındaki farklılığı belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testinde, istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 8. Yaş Değişkenine Göre Korelasyon Sonuçları

Değişken	Sınırlılık	Dönüşüm	Genişleme	Toplam
Yaş	r	-.225	-.075	-.159
	p	.003*	.051	.168

* $p < .05$

Yaş değişkenine göre elde edilen veriler Spearman Korelasyon analiziyle incelendiğinde, alınan puanlar ile sınırlama ($r=-.225$) ve toplam puan ($r=-.159$) arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki saptanmıştır ($p<.05$).

Tablo 9. Engelin Doğuştan-Sonradan Olma Durumuna Göre Analiz Sonuçları

	Engel durumu	N	U	Z	p
Sınırlama	Doğuştan	241	2447.500	-3.203	.01*
	Sonradan	377			
Dönüşüm	Doğuştan	241	3175.000	-1.370	.64
	Sonradan	377			
Genişleme	Doğuştan	241	10872.000	-.457	.91
	Sonradan	377			
Toplam	Doğuştan	241	2699.000	-2.244	.02*
	Sonradan	377			

* $p<.05$

Tablo 9’da göre yapılan Mann Whitney U testi sonucunda sporcuların engelinin doğuştan-sonradan olma durumlarına göre, sınırlama ve toplam puan düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p<.05$). Buna göre, engeli sonradan olan sporcuların ($SO=91.07$), engeli doğuştan olan sporculara ($SO=62.76$) göre sınırlama düzeyinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir ($Z=-3.203$, $p=.01$; $<.05$). Ayrıca engeli sonradan olan sporcuların ($SO=89.12$), engeli doğuştan olan sporculara ($SO=69.21$) göre engelliliği kabul toplam puanının anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2.244$, $p=.02$; $<.05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada düzenli spor yapan 18-41 yaş aralığındaki lisanslı bedensel engelli sporcuların engelli sporcu kavramına yönelik metaforları ile engelliliği kabul düzeyinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada elde edilen nitel bulgular doğrultusunda, bedensel engele sahip sporcuların “engelli sporcu” kavramına yönelik görüşlerinin yer aldığı temalar sırasıyla; mücadeleci olma imgeleri, yol gösterici olma imgeleri, kusur çağrıştırmacı imgeler, güç-kuvvet imgeleri, değer imgeleri, eşitlik imgeleri’dir. Bedensel engelli sporcuların mücadeleci olma imgeleri ile ilgili en çok metaforu ürettiği ve sporcuların bir kısmının da engelli sporculara yönelik olumsuz metaforlar ürettiği görülmüştür. Katılımcıların engelli sporcu kavramına yönelik görüşlerinin çoğunun olumlu yönde olduğu, genel olarak olumlu duygular ve benzetmeler içeren metaforlar ürettiği söylenebilir.

Katılımcıların engelli sporcu kavramına yönelik oluşturduğu metaforların yer aldığı, en yüksek frekansa sahip olan, “mücadeleci olma imgeleri” teması altında; azim, savaşçı, asker, kardelen, hacı yatmaz, anne, traktör, sihirli değnek, aslan kral, hayattan umudu kesmemenin göstergesi, hayalden gerçeğe yolculuk metaforlarının yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların engelli sporcuları mücadele eden, savaşan, doğaüstü güçleri olan bireyler olarak algıladığı söylenebilir. Araştırmaya katılan engelli sporcuların, engelli sporcu kavramını sihirli değnek gibi doğaüstü olgulara benzetmesi durumunu Hardin ve Hardin (2004), sporun mücadele ruhunun zedeleyicisi olarak nitelendirmekte ve Amerika’da engelli sporcuların kimlik edinme

sürecinde, medyanın kullandığı dilin kötü sunumun etkisinin olduğunu altını çizmektedir. Sporun yaşama tutunma ve engelliler için önemli sosyalleştirici etkisi bulunsa da, engelli sporcuların marjinal olan bir grup olarak medya tarafından gösterilmesinin, hele ki kadın engelli sporcuların daha da üst notalarla değerlendirilmesinin yanlışlığına değinmektedir. Çünkü engelli sporu tek başına sosyalleşme aracı olarak nitelendirmesi ve engelli sporunda müsabakaya, güce ve kuvvete değinilmemesi, mücadele ruhunu gölgelemektedir (Hardin ve Hardin, 2004). Cole (1993) de engelli sporcuların mücadeleciler doğüstü güçlere sahip süper kahraman, sihir gibi kavramlara benzetilmesinin yanlış olduğunu ve bu durumun özellikle medyanın dilinin taraflılığı ile zayıf sunumundan kaynaklandığını belirtmektedir. Araştırma bulgularına benzer olarak Güler ve arkadaşları (2019) tarafından yapılan araştırmada, engelli sporcuların spor kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar incelenmiş ve mevcut araştırma bulgularına benzer olarak, engelli sporcular tarafından sporun mücadele gerektiren bir savaş olarak algılandığı ifade edilmiştir. Stoddart (1988) spora katılan her bireyin güçlüklere karşı mücadeleciler olmayı öğrendiği ve spor katılımcılarının zamanla mücadeleciler bir ruha sahip olduğunu belirtmektedir.

Araştırmaya katılan bedensel engelli sporcuların, engelli sporcu kavramına yönelik oluşturduğu metaforların bulunduğu “yol gösterici olma imgeleri” teması altında toplanan metaforların mucizevi, ışık, güneş, ay, idol, fener, karanlığa ışık tutan mum, örnek gösterilen kişi, ilham kaynağı, kitap, madalya koleksiyonu olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda katılımcıların engelli sporcuları hayattan umudunu kesmeyen ve çevresindeki hem normal gelişim gösteren hem de engelli olan bireylere motivasyon kaynağı olduğunu düşündükleri söylenebilir. Sporcu kimliğinin doğasında rol model olma, yol gösterici olma özellikleri bulunmaktadır (Siebers, 2001). Ayrıca sporcuların statü ve yol gösterici figür taşıdığı belirtilmektedir (Rojek, 2006). Beyin felci geçirmiş Moucha isimli bir sporcunun, sporla birlikte, artan özgüvenini, gelişen motor becerilerini ve amacına ulaşabilme hazzını anlattığı yazıda, sedanter yaşam süren engellilere spor aracılığı ile yol gösterici olduğunu altını çizmiştir. Sporun kazandırdığı psikolojik ve fiziksel kazanımlar sayesinde Moucha, diğer engelli bireylere yol gösteren bir rol model olmuş ve diğer engelli sedanter bireylerin de başarabilirim algısını tetikleyerek, spora katılım motivasyonunu arttırmıştır (Moucha, 1991). Öte yandan engelli bireylerin, engelli sporcuları rol model olarak seçtiği bilindiği için (Adriaanse ve Crosswhite, 2008), Avustralya’da 50 yaş ve üzerindeki sosyal dezavantajlı ve risk altındaki bireyler için, engelli antrenörler seçilmiş, engellilere uygun sporla etkinlikleri düzenli şekilde yaptırılmıştır (Payne ve ark., 2003).

Katılımcılardan elde edilen metaforlar doğrultusunda, engelli sporcu kavramına yönelik metaforların “kusur çağrıştırıcı imgeler” teması altında toplandığı saptanmıştır. Bu tema altında ayna, yama yapılmayı bekleyen kıyafet/program, sahte kahkaha, çorabayı çatalla içmek, tekerleksiz araba, aslandan kaçmış ceylan, madalyonun diğer yüzü, hayatın acı yüzü metaforlarının bulunduğu görülmüştür. Buna göre, katılımcıların engelli sporcuları olumsuz yönleriyle, engel veya eksik taraflarıyla algıladığı, engelli sporcu kavramını kusur içeren yönleriyle betimlediği düşünülebilir. Ayrıca bu metaforları oluşturan engelli sporcuların, engelliliği ile barışmadığı, spor başarılarına rağmen, engellerinin başarılarının önünde olduğunu algıladıkları da söylenebilir. Engelli olan birçok

birey kendini kusurlu olan veya kusurlu olmayan yönleriyle tanımlamaktadır (Özay, 2019). Bu kusurlu ve kusurlu olmayan yönlerin ayrımıyla yapılan tanımlamalar, engellilerin özgüvenini düşünebilir ve onların toplumsal yaşama katılım isteğinde azalmaya neden olabilir (Gill, 1997). Nitekim bireyin bedenine ait memnuniyeti bireyi toplum içinde rahat hissettirir, özgüven sahibi yapar ve beden memnuniyetinin sosyalleşme üzerinde olumlu etkileri bulunur (Erdoğan ve Tütüncü, 2015). Engelli sporcuların engel kabulü düzeyindeki düşüklük ve kendi yeteneklerine ilişkin farkındalık düzeyindeki düşüklüğün, katılımcıların beden memnuniyetinin yeterli olmamasına neden olduğu düşünülmektedir. Araştırma bulgularına benzer olarak Güler ve arkadaşları (2019) tarafından yapılan çalışmada engelli sporcuların sporu eziyet, sıkıntı verici bir durum olarak algıladığı saptanmıştır. Aslında engellilik, tüm alışılmış algıların dışında kalanın ete ve kemiğe bürünmüş halidir. Engelli kavramı birey ve toplum tarafından inşa edilen, aslında farklılık içermeyen bir kavramdır. Örneğin tekerlekli sandalye kullananlar için merdiven gereksizdir ve toplumun binalar içine merdiven inşa etmesi engellilik kavramını da inşa eder (Garland-Thomson, 2011). Bu nedenle engelli bireyler de kendilerini kusur çağrıştıran algılar ve mükemmelin zorbalığıyla kendini baş etmek zorunda hisseder (Hughes ve Paterson 2006).

Araştırmada katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının bulunduğu “güç-kuvvet imgeleri” teması altında süper kahraman, krallık, kaya, fidan, demir adam metaforlarının oluşturulduğu saptanmıştır. Buna göre katılımcılar, engelli sporcuların hem bedensel kuvvetinin yerinde olduğu, hem yaşama dirayetli, hem de ruhen güçlü olduğu fikrinde olabilir. Nitekim katılımcıların oluşturduğu metaforlar, engelli sporcuların güçlü yönlerini ortaya çıkaran özelliklerin, benzetmelerin altını çizmektedir. Literatürde spor yapan bireylerin kaslı ve güçlü, sağlam beden sahip olduğu ve kuvvetli olduğu belirtilmektedir (Bauman, 2001). Spor aracılığıyla engelli bireylerin güçsüz olacağı algısının dönüştüğü ve engelliler için sporun hem zihinsel hem de fiziksel gücü arttırdığı ifade edilmektedir (Özay, 2019). Araştırma bulgularına paralel olarak Özay’ın (2019) bedensel engelli sporcularla yaptığı çalışmada, bedensel engelli sporcuların bedenlerinin sporla daha da güçlendiğini belirttiğini tespit etmiştir. Katılımcıların sporcu olmadan önce güçsüzleşeceğini düşündüğünü, hatta yürümekte daha da zorlanacağına inandığını fakat sporcu yaşamından sonra güçlenerek, dinçleştiklerini tespit etmiştir. Ayrıca Özay, spor hayatına girdikten sonra bedensel engelli sporcuların güçlü yanlarını ortaya koyan tavırlarının, güçsüzlük algısı yerine ortaya çıkan özgüvenlerinin altını çizmektedir. Araştırma bulgularından farklı olarak, Sparkes ve Smith (2002) engelli sporcu olmadan önce normal gelişim gösteren sporcularla yaptığı çalışmada, bireylerin engelli olmadan önce güçlü olduklarını, engelli sporcu olduktan sonra ise güçsüzleştiklerini belirttiğini ifade etmiştir. Ayrıca Sparkes ve Smith (2002) engelli birer sporcu olduktan sonra elde ettikleri büyük başarıların dahi, kendileri için anlamsız olduğunu, engelli sporcuların bu başarılarından tatmin olmadığını, engelli bedenlerinde zayıflığın çağrışımlarını hissettiğini ve engelli bedenlerinden nefret ettiğini bulgulamıştır.

Araştırmada katılımcıların engelli sporcu kavramına ilişkin altın, bayrak, ağaç, yaban böğürtleni, umudun temel taşları metaforlarının “değer imgeleri” temasında yer aldığı saptanmıştır. Buna göre katılımcıların bedensel engelli sporcuları kıymetli bir değer olarak algıladığı söylenebilir. Nitekim araştırmaya katılan sporcuların da bedensel engelli sporcular olduğu düşünüldüğünde, katılımcıların kendilerine olan değerlerinin ve engelliliğinin

farkında olduğu, engelliliği ile barış içinde olduğu söylenebilir. Katılımcıların, engelli sporcuların engeline rağmen birçok başarıya imza atmasını, seyirci karşısına çıkıp kendini ve performansını sergileme cesareti göstermesini kıymetli bulduğu düşünülmektedir. Nitekim engelli bireylerin geçtiğimiz uzun yıllar boyunca saklandığı, tecrit edildiği ve toplumca yalıtıldığı bilinmektedir (Altan, 1976). Tüm bunların üstesinden gelen engelli sporcular bir nevi devrim gerçekleştirerek umudun bittiği yerde açan çiçekler gibi isimlerini, başarılarını spor yoluyla Avrupa, Dünya ve Türkiye'deki şampiyonluk müsabakalarında duyurmuş, ülkemizi uluslararası müsabakalarda başarıyla temsil etmiş, İstiklal Marşımızı tüm basın yayında duyurmuş ve Al Bayrağımızı olimpiyatlarda dalgalandırma şerefine nail olmuştur. Bu bağlamda katılımcıların, engelli sporcuları nadide, kıymetli, umudun temsilcisi, değerli görmesi doğal görülebilir. Çünkü spor engelli bireylerin toplumla bütünleşmesinde ve toplumda saygınlık, değer kazanmasında önemli faktörlerdendir. Literatürde engelli sporcuların, engelli sporculara yönelik görüşlerinin alındığı, engelli sporcuların engelli sporculara yönelik metaforlarının belirlendiği araştırmaya ve elde edilen bulguya benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Engelli sporcuların oluşturduğu "eşitlik imgeleri" teması altında normal sporcu, eşitlik, ekinoks, engelsizlik, iksir metaforlarının yer aldığı saptanmıştır. Bu bağlamda engelli sporcuların engelli kavramının ötesine geçerek, engellerin spora, yaşama vb. duruma mani olacak bir durum olmadığını düşündüğü ve kendileri ile engelli sporcuları "engelli bir birey" olarak görmediği düşünülebilir. Nitekim sporun toplumu bütünleştirdiği, eşitlediği, refahını arttırdığı, toplumsal açıdan kapsayıcı gücü olduğu yaygın bir görüştür (Nicholson ve Hoye, 2008). Bu bağlamda sporun engelli sporcuları toplum çatısında bütünleştirdiği ve eşitlediği düşünülmektedir. Ayrıca bireysel farklılıkları ve sınıf farklılıklarını kendi potasında eriten sporun eşitlikçi bir yapısı olduğu vurgulanmaktadır (Bourdieu, 1978). Engelli sporcular sporun bu eşitlikçi yapısında, kendilerini normal gelişim gösteren sporculardan farklı görmemekle birlikte benzer başarı ve performansı sergilediğine yönelik görüş sergilemektedir. Araştırma bulgularından farklı olarak Stewart ve arkadaşlarının (1991) işitme engelli sporcularla yaptığı bir araştırmada, işitme engelli sporcuların sosyalleşmesindeki en büyük artışın spor yoluyla olduğunu belirtmiştir. Fakat araştırmasında işitme engelli sporcuların, iletişim ve yüz yüze görüşme tercihlerinin kendileri gibi işitme engelli sporculardan yana olmasına rağmen, yarışlarını normal gelişim gösteren sporcularla yapmak istediğini ortaya koymuştur. Bu şartı istediğinin altında yatan nedenin ise, işitme engelli sporcuların normal gelişim gösteren sporcuları daha güçlü ve daha yüksek performansa sahip sporcular olarak değerlendirmesinden kaynaklandığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda Stewart ve arkadaşlarının (1991) araştırmasına katılan işitme engelli sporcuların, normal gelişim gösteren sporcularla kendilerini eşit görmediği ve normal gelişim gösteren sporcuları daha güçlü atletik performansa sahip sporcular olarak algıladığı söylenebilir. Elde edilen bu farklı sonuçların farklı kültür ve farklı çalışma gruplarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmancının nicel bulgularında, bedensel engelli sporcuların engelliliği kabul düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bedensel engelli sporcuların engelliliğini kabul düzeyinin yüksek olmamasına neden olarak araştırmaya sonradan engelli sporcuların daha fazla dahil edilmiş olması ve sonradan engeli olan sporcuların

engelliliğe adaptasyonunun yeterince olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öte yandan araştırmada dahil edilen engelli sporcuların genelinin de engelliliğe adaptasyon sorunu yaşadığı da düşünülmektedir. Engelliliği kabul düzeyinde, engelliliğe adapte olmanın önemli olduğu belirtilmektedir (Lee ve ark., 1985). Spor etkinliklerinin engelliliği kabul düzeyini artırdığı ve spor ile adaptasyonun daha kolay sağlandığı da literatürde yerini almıştır (Ahn ve ark., 2021). Araştırmaya katılan engelli sporcuların, düzenli spor yaptığı bilinmektedir. Buna rağmen engeliyle barışmada sıkıntı yaşayan sporcuların sosyal destek alması (Rodakowski ve ark., 2013) onların engeline ilişkin kabul düzeyinin artırılmasına olanak sağlar. Ayrıca engellilerin yaşadığı stresin olumsuz etkilerini azaltabilir ve psikolojik sağlığı iyileştirebilir (Cohen, 2014). Bu yaklaşım, Linkowski (1971) tarafından önerilen engelliliği kabul etme kavramı ile aynıdır.

Araştırmanın diğer bulgusunda bedensel engelli sporcuların takım ve bireysel spor yapma durumu ile Engelliliği Kabul Ölçeği arasında yapılan analizlerde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu durumun bedensel engeli olan lisanslı sporcuların yaptıkları takım ve bireysel sporların engel kabulüne yönelik bir yordayıcı olmadığı söylenebilir. Bu bağlamda takım ve bireysel branş sporcularının engel kabulü düzeylerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir. Takım ve bireysel branş sporcularının benzer spor ortamlarında bulunması, benzer antrenman yoğunluğu içinde olması ve benzer düzeyde zorluklar yaşamalarından dolayı engelliliği kabul düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Literatürde engelliliği kabul düzeyi ile branş değişkeninin birlikte incelendiği araştırmaya rastlanmamıştır.

Araştırmanın diğer bulgusunda bedensel engelli sporcuların yaşı ile sınırlama ve engel kabulü toplam düzeyi arasında negatif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Buna göre bedensel engelli sporcuların yaşı arttıkça engelliliği kabul düzeyinin azaldığı söylenebilir. Bu bağlamda yaşı daha genç olan bedensel engelli sporcuların engelliliği kabul düzeyinin, yaşı büyük olan sporculardan daha yüksek olduğu düşünülebilir. Buna neden olarak genç bedensel engelli sporcuların, bedenlerine, sınırlılıklarına yönelik farkındalıklarının daha fazla olması ve bu durumla daha fazla barışık olması, enerjik olmaları gösterilebilir. Araştırma bulgularına benzer olarak Nicholls ve arkadaşlarının (2012) Kolombiya’da 40 yetişkin engelli üzerinde yaptığı araştırmada katılımcıların engelliliği kabul düzeyinin düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Li ve Moore (1998) tarafından yapılan araştırmada, yaş arttıkça engelliliği kabulün azaldığı tespit edilmiştir. Şen’in (2016) 18-65 yaş grubundakilerle yaptığı araştırmada gençlerin engelliliği kabul düzeyinin yaşı büyük olanlardan daha fazla olduğu, yaşla birlikte engelliliği kabul düzeyinde azalma olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulgularından farklı olarak Araten-Bergman ve arkadaşları (2015) tarafından 18-30 yaş arasındaki askerlikte ve kronik hastalık sonunda sonradan engelli olan bireyler üzerinde yapılan araştırmada, yaşa göre engel kabulünde farklılık saptanmamıştır. Beder (2014) tarafından Afganistan ve Irak savaşlarında yaralanan engellilerle yapılan araştırmaya göre yaş ile engelliliğin kabulü arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır.

Araştırmada bedensel engelli sporcuların engelinin doğuştan-sonradan olma durumlarına göre, sınırlama ve engelliliği kabul toplam puanı düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu farklılığın, engeli sonradan olan

sporcuların, engeli doğuştan olan sporculara göre sınırlama ve engelliliği kabul toplam puanı düzeyindeki yükseklikten kaynaklandığı saptanmıştır. Bu sonuç doğrultusunda bedensel engeli sonradan olan sporcuların, normal gelişim gösteren bedene sahipken yaşadığı bir kaza, hastalık, vb. durum sonrasında aldığı rehabilitasyonun engelliliğini kabul etme düzeyini arttırdığı düşünülebilir. Ayrıca bedensel engeli sonradan olan sporcuların, bedensel engelli biri için yapılması zor veya imkansız gördüğü başarıları, bizzat kendisinin yaşaması, zor durumların üstesinden gelmesi ve hedefe ulaşması akabinde, sporcunun engelliliğini kabul etmesini kolaylaştırdığı düşünülebilir. Nitekim engelliliğe adaptasyon engelliliği kabul düzeyinin en güçlü yordayıcısı olarak kabul edilmektedir (Belgrave ve Walker, 1991). Ahn ve arkadaşlarının (2021) spor yapan omurilik yaralanmalı bireylerin engel kabulünü incelediği araştırmada, sonradan engellilik durumu yaşayanların, engelliliğe adaptasyonunun daha zor olduğunu ve sonradan engelli olan bireylerin belirgin şekilde kayıp hissi yaşadığını ileri sürmektedir. Fliess-Douer ve arkadaşları (2013) tarafından, sonradan engellilik durumu yaşayan omurilik yaralanmalı bireylerin spora katılımında engeline bağlı olarak sınırlanma yaşayabildiği, bu nedenle kayıp hissi ile engel kabulünde zorlanma yaşayabildiği belirtilmiştir. Buna göre elde edilen bulgular ile literatür örtüşmektedir.

Araştırma sonucunda bedensel engelli sporcuların, engelli sporcu kavramına ilişkin metaforlarının genellikle olumlu özellikleri yansıttığı, sporcuların güçlü yönlerini vurguladığı saptanmıştır. Öte yandan bedensel engelli sporcuların, engelli sporcuların normal gelişim gösteren sporculardan farklı olmadığına dair görüş sahibi olduğu bulgulanmıştır. Fakat katılımcıların, engelli sporcu kavramına yönelik olumsuz, kusur çağrıştırmaya yönelik görüşlerinin olduğu sonucuna da varılmıştır. Bu sonuç araştırmaya katılan bedensel engelli sporcuların engeli ile içten içe savaştığının göstergesi olarak kabul edilebilir. Ayrıca araştırmada, bedensel engelli sporcuların engelliliği kabul düzeylerinin orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Takım ve bireysel spor yapma durumuna göre engelliliği kabul düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı, sporcuların yaşları ile engelliliği kabul düzeyi arasında negatif yönde düşük ilişki bulunduğu, sonradan engelli olan sporcuların, doğuştan engelli sporculara kıyasla engelliliği kabul düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER

Bedensel engelli sporcuların spor performanslarının üst düzeye taşınması, başarıdan başarıya koşması ve Türk Bayrağını yurt dışındaki müsabakalarda gururla daha fazla dalgalandırması için, onların fiziksel yönden güçlü olmasının yanı sıra engelliliğinin kabulünün desteklenmesi için psikolog ve uzmanlardan gerekli desteğin sağlanması önerilmektedir. Nitekim engelliliğini kabul etme sürecini tamamlamamış sporcuların performansında düşüş, sporcunun kendine olan saygısında azalma, öfke kontrolsüzlüğü gibi pek çok olumsuz çıktılarla engelli sporcular yüz yüze kalabilir. Araştırma katılımcıların özbildirimsel verilerinden oluşmuştur. Bu bağlamda mevcut araştırma, katılımcıların söylemleri doğrultusunda elde edilen kesitsel bir çalışmadır. Bedensel engelli sporcular değerli, güçlü ve azimli olmalarıyla tanınan değerli bir kesimdir. Bu kesim üzerinde yapılacak boylamsal çalışmaların yapılması önerilmektedir. Bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda, yalnızca engelli sporcuların engel kabulünü saptamakla beraber, aynı zamanda engel gruplarına göre araştırmaların

yapılması ve engelliliği kabul düzeyini etkileyen olumsuz çevresel koşulların, rehabilitasyon hizmetlerinde yaşanan problemlerin incelenmesi önerilmektedir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIĞI

Bedensel engelli sporcuların katılımıyla yapılan bu çalışmada elde edilen nicel ve nitel çıktılarının daha geniş bir popülasyonu nasıl etkileyebileceğinin genelleştirilmesinde sınırlamalar vardır. Ayrıca yalnızca bedensel engelli sporcuların engelliliği kabul düzeylerini ile engelli sporculara yönelik görüşlerini bulmuş olsa da, diğer engel gruplarının da dahil edildiği karşılaştırmalı analizlerin yapılmamış olması da araştırmanın sınırlılığıdır.

ETİK METİN

Bu makalede dergi yazım kuralları, yayın ilkeleri, araştırma ve yayın etiği, dergi etik kuralları takip edilmiştir. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlalin sorumluluğu yazarına aittir. Bitlis Eren Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır (No: E-84771431-050.03-37959).

Yazar(lar) Katkı Oranı: Yazarın bu makaleye katkısı %100'dür.

KAYNAKLAR

- Araten-Bergman, T., Tal-Katz, P. & Stein, M. A. (2015). Psychosocial adjustment of Israeli veterans with disabilities: Does employment status matter?. *Work*, 50(1), 59-71. Doi: 10.3233/WOR-141925
- Adaş, S. D., Dursun, M., Arı, Ç., & Ulun, C. (2020). *Spor örgütlerinde çalışan personelin yönetici kavramına ilişkin metaforik algıları* (Ed. O. Kızar ve M. Altinkök), Spor Bilimleri Alanında Araştırma Makaleleri, Gece Akademi, 179-197. <https://www.gecekitapligi.com/Webkontrol/uploads/Fck/yayin.pdf>
- Adriaanse, J. A., & Crosswhite, J. J. (2008, September). David or Mia? The influence of gender on adolescent girls' choice of sport role models. In *Women's Studies International Forum*, 31(5), 383-389. <http://hdl.handle.net/10453/10615>
- Altan, Ö. Z. (1976), *The Handicapped and Employment Issues of the Handicapped in Turkey*. Eskişehir: Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları.
- Ahn, H., Lee, K., & So, Y. (2021). The Mediating effect of disability acceptance in individuals with spinal cord injury participating in sport for all. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(20), 10883. 10883. <https://doi.org/10.3390/ijerph182010883>
- Bauman, Z. (2013). *Community: Seeking safety in an insecure world*. John Wiley & Sons.
- Bourdieu, P. (1978). Sport and social class. *Social Science Information*, 17(6), 819-840. <https://doi.org/10.1177/053901847801700603>
- Beder, J. (2014). When they return from Afghanistan/Iraq: Acceptance of loss due to war injury. *Journal of Archives in Military Medicine*, 2(2), 1-8. Doi: 10.5812/jamm.18551
- Belgrave, F. Z., & Walker, S. (1991). Predictors of employment outcome of black persons with disabilities. *Rehabilitation Psychology*, 36(2), 111. <https://doi.org/10.1037/h0079076>

- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum* (24.baskı). Pegem Yayınları.
- Cole, C. L. (1993). Resisting the canon: Feminist cultural studies, sport, and technologies of the body. *Journal of Sport and Social Issues*, 17(2), 77-97. <https://doi.org/10.1177/019372359301700202>
- Cohen, S. (2004). Social relationships and health. *American psychologist*, 59(8), 676.
- Cohen, J. (2013). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Academic press.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*, 2nd Ed. Thousand Oaks, Sage Publishers.
- Cumurcu, B. E., Karlıdağ, R., & Almış, B. H. (2012). Sexuality among people with physical disability. *Current Approaches in Psychiatry*, 4(1), 84-98. Doi:10.5455/cap.20120406
- DePauw, K. P. (1997). The (1n) visibility of disability: Cultural contexts and "sporting bodies". *Quest*, 49(4), 416-430. <https://doi.org/10.1080/00336297.1997.10484258>
- Demir, G. T., & İlhan, E. L. (2019). Spora katılım motivasyonu: Görme engelli sporcular üzerine bir araştırma. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 157-170.
- Dursun, M., Arı, Ç., Kocamaz Adaş, S., & Ulun, C. (2019). *Spor örgütlerinde çalışan bireylerin lider kavramına ilişkin metaforik algıları* (Ed. O. Kızar ve M. Altıncök). Spor Bilimleri Alanında Araştırma Makaleleri. Gece Akademi, 199-214. <https://www.gecekitapligi.com/Webkontrol/uploads/Fck/yayin.pdf>
- Elliott, T. R., Uswatte, G., Lewis, L., & Palmatier, A. (2000). Goal instability and adjustment to physical disability. *Journal of Counseling Psychology*, 47(2), 251-265. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.47.2.251>
- Erdoğan, Ö., & Tütüncü, İ. (2015). Studying the relationship among body image, eating attitude and the level of building close relationship of university students. *Sstb International Refereed Academic Journal Of Sports, Health & Medical Sciences*, 17, 89-105.
- Fliess-Douer, O., Vanlandewijck, Y. C., & van der Woude, L. H. (2013). Reliability and validity of perceived self-efficacy in wheeled mobility scale among elite wheelchair-dependent athletes with a spinal cord injury. *Disability and Rehabilitation*, 35(10), 851-859. <https://doi.org/10.3109/09638288.2012.712198>
- Garland-Thomson, R. (2011). Misfits: A feminist materialist disability concept. *Hypatia*, 26(3), 591-609. Doi: <https://doi.org/10.1111/j.1527-2001.2011.01206.x>
- Güler, B., Tekkurşun Demir, G. & Dursun, M. (2019). *Bedensel engelli bireylerin spor ve sporcu kavramına yönelik metaforik algıları* (Ed: G. Hergüner). Her Yönüyle Spor. İstanbul: Güven Plus Grup Danışmanlık A.Ş Yayınları, 291-309.
- Gill, C. J. (1997). Four types of integration in disability identity development. *Journal of Vocational Rehabilitation*, 9(1), 39-46. Doi: 10.3233/JVR-1997-9106
- Hardin, M. M., & Hardin, B. (2004). The'supercrip; in sport media: wheelchair athletes discuss hegemony's disabled hero. *Sociology of Sport Online-SOSOL*, 7(1), 27-33.
- Hughes, B., & Paterson, K. (2006). The social model of disability and the disappearing body: Towards a sociology of impairment. *In Overcoming disabling barriers*, 12(3), 101-117. Routledge. <https://doi.org/10.1080/09687599727209>
-

- İmamoğlu, O. (2016). Evaluation of Turkey's degree in Rio Olympic Games. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 3), 774-788. Doi: 10.14486/IntJSCS627
- İnan, S., Peker, G. C., Tekiner, S., Ak, F., & Dağlı, Z. (2013). A glance at disability, the situation of disabled people and provision of health care in Turkey. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 12(6), 723-728.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, Ö., Cicioğlu, H. İ., & Demir, G. T. (2018). The attitudes of university students towards sports: Attitude and metaphorical perception. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 5(1), 115-133. <http://dx.doi.org/10.46827/ejpe.v0i0.2113>
- Kraus, L., Stoddard S., & Gilmartin, D. (1996). *Chartbook on disability in the United States*. US National Institute on Disability and Rehabilitation Research. Available online at: http://www.infouse.com/disabilitydata/disability/1_1.php. Accessed: 02.01.2022
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2005). *Metaforlar hayat, anlam ve dil* (G. Y. Demir, Çev.). Paradigma.
- Lee, P. W., Ho, E. S., Tsang, A. K., Cheng, J. C., Leung, P. C., Cheng, Y. H., & Lieh-Mak, F. (1985). Psychosocial adjustment of victims of occupational hand injuries. *Social Science & Medicine*, 20(5), 493-497. [https://doi.org/10.1016/0277-9536\(85\)90365-X](https://doi.org/10.1016/0277-9536(85)90365-X)
- Li, L., & Moore, D. (1998). Acceptance of disability and its correlates. *The Journal of Social Psychology*, 138(1), 13-25. <https://doi.org/10.1080/00224549809600349>
- Linkowski, D. C. (1971). A scale to measure acceptance of disability. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 14(4), 236-244.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage Publications.
- Moucha, S. A. (1991). The disabled female athlete as a role model. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 62(3), 37-38. <https://doi.org/10.1080/07303084.1991.10606586>
- Nicholson, M., & Hoyer, R. (Eds.). (2008). *Sport and social capital*. Routledge.
- Nicholls, E., Lehan, T., Plaza, S. L., Deng, X., Romero, J.L., Pizarro, J. A., & Carlos Arango-Lasprilla, J. (2012). Factors influencing acceptance of disability in individuals with spinal cord injury in Neiva, Colombia, South America. *Disability and Rehabilitation*, 54(13), 1082-1088. Doi: 10.3109/09638288.2011.631684
- Özay, F. H. (2019). *The effect of sports on the participation of physically disabled athletes in social life*, Master's thesis, Department of Physical Education and Sports, Marmara University.
- Önder, E. & Ateş, Ö. T. (2018). Investigation of education faculty students' perceptions on managers and leaders through metaphors. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of the Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 5(3), 498-518. Doi: 10.16986/HUJE.2018041735
- Payne, W., Reynolds, M., Brown, S., & Fleming, A. (2003). Sports role models and their impact on participation in physical activity: a literature review. *Victoria: VicHealth*, 74, 1-55.
- Pullen, E., Jackson, D., & Silk, M. (2020). (Re-) Presenting the paralympics: Affective nationalism and the “able-disabled”. *Communication & Sport*, 8(6), 715-737. Doi/10.1177/2167479519837549

- Rodakowski, J., Skidmore, E. R., Rogers, J. C., & Schulz, R. (2013). Does social support impact depression in caregivers of adults ageing with spinal cord injuries?. *Clinical rehabilitation*, 27(6), 565-575. <https://doi.org/10.1177/0269215512464503>
- Rojek, C. (2006). Sports celebrity and the civilizing process. *Sport in Society*, 9(4), 674-690. <https://doi.org/10.1080/17430430600769106>
- Siebers, T. (2001). Disability in theory: From social constructionism to the new realism of the body. *American literary history*, 13(4), 737-754.
- Stoddart, B. (1988). Sport, cultural imperialism, and colonial response in the British Empire. *Comparative Studies in Society and History*, 30(4), 649-673. Doi: <https://doi.org/10.1017/S0010417500015474>
- Sparkes, A. C., & Smith, B. (2002). Sport, spinal cord injury, embodied masculinities, and the dilemmas of narrative identity. *Men and masculinities*, 4(3), 258-285. <https://doi.org/10.1177/1097184X02004003003>
- Stewart, D. A., Robinson, J. A., & McCarthy, D. (1991). Participation in deaf sport: Characteristics of elite deaf athletes. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 8(2), 136-145.
- Şen, M. (2016). *The acceptance of disability scale: Adaptation and psychometric analysis*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitim bilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(4), 543-559.
- TBESF (2021). *Tarihçe*, <http://www.tbef.org.tr/kurumsal/tarihce/?id=20> Acces: 29.12.2021
- Yetim, A. A. & Kalfa, M. (2019). University students' metaphorical perceptions of sports and sports activity lesson. *Spormetre Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 17(1), 41-54. Doi: 10.33689/spormetre.467650
- Yıldız, K., & Ertürk, R. (2019). Teachers' views on the administrator and leadership concept: A metaphor study. *Abant İzzet Baysal University Journal of the Faculty of Education*, 19(4), 1190-1216. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.47159-574232>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- WHO (1980). *International classification of impairments, disabilities, and handicaps: a manual of classification relating to the consequences of disease, published in accordance with resolution, WHA29. 35 of the Twenty-ninth World Health Assembly, May 1976*, 35-36.
- Wright, B. A. (1960). *Physical disability: A psychological approach*. Harper & Row.